

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Ikke teknisk resumé	7
1.4. Vilkår	8
1.5. Vilkår for godkendelsen – Trin 1	8
1.6. Vilkår for godkendelsen – Trin 2	9
1.7. Vilkår for godkendelsen – Trin 1 og 2	11
1.8. Offentlighed og høring	13
1.9. Klagevejledning	15
2. Generelle forhold	17
2.1. Meddelelsespligt	17
2.2. Gyldighed	17
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	17
3. Anlægsbeskrivelse	20
3.1. Lokalisering	21
3.1.1. Landskabelige forhold	22
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	24
3.3. Energi- og vandforbrug	28
3.4. Gener	30
3.4.1. Lugt	30
3.4.2. Støj	31
3.4.3. Lys	31
3.4.4. Fluer og skadedyr	32
3.4.5. Støv	32
3.4.6. Transport	32
3.5. Forurening	33
3.5.1. Spildevand herunder regnvand	33
3.5.2. Husdyrgødning og foder	33
3.5.3. Affald	34
3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer	35
3.6. Ammoniaktab – generelt	35
3.7. Ammoniakupåvirkning af natur	35
4. Arealbeskrivelse	39
4.1. Markoplysninger	40
4.2. Habitatvurdering	42
4.2.1. Nitrat til overfladevand	43
4.2.2. Fosfor til overfladevand	50
5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)	53
6. Indkomne høringssvar	58
<i>Bilag</i>	67

Datablad

Ansøger	SvineRådgivningen v. Heidi Birch Wentzlau Birk Centerpark 24, 7400 Herning hbw@sraad.dk for Kurt Andersen Sjøgaard Remmervej 7 7620 Lemvig Tlf.: 97 86 32 64/40 88 32 64 otrabjerg@mail.tele.dk
Husdyrbrugets adresse	Tvedvej 72 7620 Lemvig
Matrikelnummer	20a, Dal Anneksgård, Fabjerg
Virksomhedens art	Svineproduktion
Ejer	Ingerlise Kirstine Svendsen og Kurt Andersen Sjøgaard Remmervej 7 7620 Lemvig
CVR-nummer	12 55 95 93
CHR-nummer	97 338
P-nummer	1.000.406.809
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

Læsevejledning

Denne tillægsgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m. v. af husdyrbrug, herefter også kaldet Husdyrgodkendelsesloven.

---

*Tillægsgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer at staldanlæg og besætning på Tvedvej 72, 7620 Lemvig udvides. Projektet består af to trin,

Trin 1 indebærer lovliggørelse af den nuværende drift, samt udvidelse i eksisterende bygninger. Den årlige tilladte produktions-tilladelse udvides fra 9.880 stk. slagtesvin (7,2 - 102 kg) til en tilladt årsproduktion ved trin 1 på

20.520 smågrise (6,5 - 32 kg) og

10.500 slagtevin (32 - 112 kg).

Trin 2 indebærer at der opføres ny slagtesvinestald på cirka 2.900 m², at der opføres en ny gyllebeholder på 5.000 m³ og at dyreholdet udvides til

20.520 smågrise (6,5 - 32 kg) og

20.030 slagtesvin (32 - 112 kg).

Husdyrgødning fra den søgte produktion afsættes til bedriftens egne arealer og Lemvig Biogas A.M.B.A.

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 82 890 den 12. februar 2016. Ansøgningen er suppleret med skema 88 129, som beskriver trin 1, samt Lemvig Kommunes scenarieberegninger 88 720 og 88 730.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Husdyrbruget godkendes efter Husdyrgodkendelseslovens § 12, stk. 3.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 11. august 2016.

Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

1.3. Ikke teknisk resumé

Ansøgers beskrivelse

Der ønskes en udvidelse af produktionen på Tvedvej 72 fra 9.880 slagtesvin fra 7,2 - 102 kg, i alt 279,01 DE til 20.520 smågrise fra 6,5 - 32 kg og 20.030 slagtesvin fra 32 - 112 kg, svarende til 659,46 DE.

Ny slagtesvinestald med 3.200 stipladser opføres i tilknytning til eksisterende stalde. Derudover opføres ny gyllebeholder på 5.000 m³ med fast overdækning.

Ammoniakreduktionskravet samt BAT - emissionsgrænsen imødekommes ved etablering af delvis fast gulv på nye stipladser samt gyllekøling i ny stald. Derudover fast overdækning af ny gylletank, og foderkorrektion på fosfor hos slagtesvin.

Lemvig Kommunes beskrivelse

Lemvig Kommune bemærker til ansøgers ikke-tekniske resumé, at der er tale om en retslig lovliggørelse af en overproduktion på ejendommen, som er konstateret ved tilsyn i 2015.

Den eksisterende miljøgodkendelse til ejendommen indeholder en række driftsvilkår, blandt andet med støjgrænser, krav til affalds-, spildevands- og gødningshåndtering og beredskabsplan.

Disse vilkår suppleres med nye vilkår i dette tillæg.

Vilkårene sikrer, at forudsætningerne i det søgte projekt opfyldes, samt at unødige gener for de omkringboende forebygges.

Den projekterede nye stald og gyllebeholder etableres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vil ikke fremstå som en væsentlig landskabspåvirkning, set i forhold til de nuværende landskabelige forhold.

Det er vurderet, at der i projektet anvendes den bedste tilgængelige teknik.

De generelle beskyttelsesniveauer i Husdyrgodkendelsesloven for udledning af forurenende stoffer, lugt og støj er overholdt i projektet.

1.4. Vilkår

Tillægsgodkendelsen indeholder vilkår, som gælder dels alene for Trin 1, alene for Trin 2 samt vilkår som gælder ved både Trin 1 og 2. Vilkår er derfor opdelt i tre separate afsnit.

Hvert vilkårsafsnit indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

1.5. Vilkår for godkendelsen – Trin 1

35. Produktionstilladelse – gælder kun Trin 1

Godkendelsen omfatter fra godkendelsestidspunktet en årsproduktion på maksimalt

20.520 smågrise (6,5 – 32 kg) og

10.500 slagtevin (32 – 112 kg).

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

1.6. Vilkår for godkendelsen – Trin 2

36. Tidsfrist

Denne tillægsgodkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at den er meddelt.

37. Produktionstilladelse

Efter etablering af den ansøgte slagtesvinestald og gyllebeholder er den tilladte årsproduktion

20.520 smågrise (6,5 – 32 kg) og

20.030 slagtesvin (32 – 112 kg).

Dyreholdet skal opstaldes som angivet i nedenstående tabel. Det angivne antal stipladser i hver enkelt stald må ikke overskrides. Sygestier er undtaget. De enkelte stalde er angivet i bilag 1. Der må ikke opstaldes dyr i andre bygninger på ejendommen.

Stald	Dyretype	Antal stipladser
G	Smågrise (6,5 – 32 kg)	1.100
G	Slagtesvin (32 – 112 kg)	960
H	Slagtesvin (32 – 112 kg)	710
I	Smågrise (6,5 – 32 kg)	2.500
Ny stald	Slagtesvin (32 – 112 kg)	3.200

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

38. Ny slagtesvinestald og gyllebeholder

Den projekterede slagtesvinestald og gyllebeholder skal placeres som vist på situationsplan i bilag 1 med de angivne dimensioner.

Slagtesvinestalden må opføres med maksimalt 3.200 stipladser til slagtesvin, eksklusiv sygestier.

Ny gyllebeholder på 5.000 m³ skal etableres med fast overdækning.

Den projekterede stald skal, for så vidt angår farvevalg og taghældning, udføres i samme bygningsstil, som de eksisterende driftsbygninger på ejendommen.

Blanke eller reflekterende tagmaterialer må ikke anvendes.

39. Beplantning

Staldanlægget skal omgives af en tæt beplantning bestående af hjemmehørende træer og buske.

Der skal etableres og til steds vedligeholdes en sammenhængende og minimum tre-rækket beplantning vest og syd om den projekterede gyllebeholder og syd om den projekterede slagtesvinestald.

Beplantningen skal etableres som skitseres på bilag 3 og til steds vedligeholdes.

Beplantningen skal være etableret senest et halvt år efter, at byggeriet er påbegyndt.

40. Staldsystem i projekteret slagtesvinestald

Minimum 25-49 % af det samlede stiareal skal etableres som fast gulv uden spalter eller underliggende gyllekanaler i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiblad for slagtesvin *Delvis fast gulv*, revideret 29.03.2011, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

41. Renere teknologi i projekteret slagtesvinestald

Den projekterede slagtesvinestald skal etableres med lavenergiebelysning og frekvensstyret ventilation, eller et ventilationssystem, som har et tilsvarende lavt energiforbrug.

42. Gyllekølingsanlæg i projekteret slagtesvinestald

- a. Alle gyllekanalerne i slagtesvinestalden, i alt 1.987 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med varmepumpe.
- b. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 339.853 kWh.
- c. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.

Alternativt kan der installeres en typegodkendt timetæller, som registrerer varmepumpens driftstimer.

- d. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm, samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

- e. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- f. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller en tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
Den årlige kontrol skal som minimum bestå af
  - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen, samt sikkerhedsanordningen.
- g. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- h. Registreringen fra datalogger/timetæller, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

1.7. Vilkår for godkendelsen – Trin 1 og 2

43. Lavenergibelysning

Udtjente pærer, lysstofrør og andre lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning.

44. Udskiftning af ventilation

Udtjente ventilatorer/ventilationsanlæg skal udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

45. Energikonsulent

Husdyrbruget skal kontakte en energikonsulent med henblik på at gennemgå ejendommen for energibesparelser. På baggrund af konsulentens anbefalinger skal der laves en handleplan for ejendommen.

Handleplanen skal indsendes til Lemvig Kommune senest 1 år efter at godkendelsen er taget i brug.

46. Beredskabsplan

Husdyrbrugets beredskabsplan skal løbende opdateres. Beredskabsplanen skal opbevares på ejendommen, være tilgængelig for alle ansatte og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Husdyrbrugets beredskabsplan er vedlagt som bilag 6.

47. Tilført husdyrgødning ved afgræsning

Der må årligt modtages op til 5 dyreenheder, svarende til 500 kg N og 100 kg P afsat ved afgræsning af besætningen tilhørende Trabjerggårdvej 10, 7620 Lemvig, CVR 13 26 72 00.

48. Overførsel af husdyrgødning

Der må årligt afsættes op til 359 dyreenheder, svarende til 34.399,4 kg N og 8.371,88 kg P til Lemvig Biogasanlæg A.M.B.A., Pillevej 12, 7620 Lemvig, CVR 28 45 08 50.

Ved Trin 1 vil afsætningen dog være væsentligt mindre.

49. Udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødningstyperne må ikke afvige fra det ansøgte og indhold af N og P må ikke overstige det ansøgte.

50. Sædskifte på mark 55-0 og 55-1

På arealerne 55-0 og 55-1 skal der anvendes G3-sædskifte med 25-35 % miljøgræs. Følgende krav til miljøgræsset skal være opfyldt.

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere et tæt græsdække på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
- Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafgrøden, dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd accepteres ikke.
- Der er ingen krav til græsart.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.

51. Forbud mod bælgplanter på mark 55-0 og 55-1

Der må ikke dyrkes bælgplanter på mark 55-0 og 55-1.

52. Ekstra efterafgrøder på mark 41-0, 55-0 og 55-1

Der skal etableres 4 % ekstra efterafgrøder på mark 41-0, 55-0 og 55-1 ud over det til enhver tid gældende generelle efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter samme regler, som de generelle efterafgrøder.

53. Fosfor ab dyr, slagtesvin

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som Kg P ab dyr pr. slagtesvin skal være mindre end 0,63078 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	112
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,86
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,68
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,63078

54. Kontrolvilkår og egenkontrol

For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

- Foderplaner, foderindlægssedler og blandingsoptimeringer samt dokumenterede oplysninger om de samlede anvendte foder mængder for det samlede dyrehold.
- Årlige opgørelser af ejendommens samlede vand- og energiforbrug.
- Årlige opgørelser af dyreholdets størrelse.

1.8. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til tillægsgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer, interesseorganisationer og eventuelle andre interessenter orienteret om forslaget ved 3 ugers høring.

Alle naboer inden for den beregnede konsekvensradius på 1.260 meter er hørt. Herudover er følgende andre interessenter hørt:

- Nygårdvej 9, 7620 Lemvig

- Grummesgårdparken 53, 7620 Lemvig
- Borumvej 24, 7620 Lemvig
- Vilhelmsborgvej 146, 7620 Lemvig
- Elsdyrvej 26, 8270 Højbjerg
- Lemvig Biogasanlæg
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum, mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Lemvig kommune har modtaget to høringssvar ved nabohøringen. Høringssvar, samt Lemvig Kommunes svar ses i kapitel 6.

Offentliggørelse

Tillægsgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 15. august 2016 samt ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende har fået meddelelse om udarbejdelse af godkendelsen:

- Remmervej 7, 7620 Lemvig
- Heidi Birch Wentzlau, SvineRådgivningen hbw@sraad.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet, v. Allan Kjær Villesen, Højbovej 9, 7620 Lemvig, akv@tdcadsl.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@aeraadet.dk

- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C, dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.9. Klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af § 12, stk. 3 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 868 af 3. juli 2015. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrgodkendelsesloven af følgende;

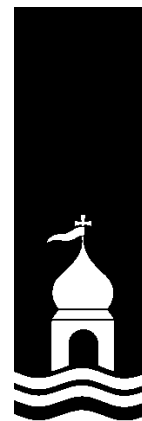
- Ejeren af Tvedvej 72, 7620 Lemvig
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er

særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12, stk. 3 har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Natur- og Miljøklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 12. september 2016 ved kontortids ophør.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrgodkendelseslovens § 90.

I forbindelse med behandlingen af sagen kan det være nødvendigt, at Lemvig Kommune indsamler, behandler og videregiver oplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har man blandt andet ret til at bede om indsigt i de oplysninger, der behandles, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige Lemvig Kommunes oplysninger samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen. Lemvig Kommune sender og modtager breve, dokumenter og andre informationer fuldt elektronisk via e-post og websider. Adressen til Teknik & Miljø er: teknik@lemvig.dk

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inddragelse af nye udbringningsarealer, overførselsaftaler og ændrede overførsler til biogasanlæg skal forhånds anmeldes til kommunen.

2.2. Gyldighed

Tillægsgodkendelsen meddeles som følge af en konstateret overproduktion på ejendommen, der herved retsligt lovliggøres. Godkendelsen træder således umiddelbart i kraft når den meddeles. Det søgte projekt udgør ud over retslig lovliggørelse af de nuværende produktionsforhold en projekteret udvidelse af ejendommen. Den projekterede udvidelse skal være udnyttet senest 2 år efter at godkendelsen er meddelt.

Den del af godkendelsen, som omfatter udvidelse af staldanlægget anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Hvis tillægsgodkendelsen ikke helt eller delvist udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet.

2.3. Revurdering og retsbeskyttelse

Kommunalbestyrelsen skal tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering uanset § 40, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og § 41 a, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse.

Revurderingen skal omfatte alle vilkår i godkendelsen.

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrgodkendelsesloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, jævnfør altså ovenstående undtagelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog, jævnfør Husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2, tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog, som nævnt herover, foretages når der er forløbet 8 år.

Jævnfør § 41 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal miljøgodkendelsen desuden revurderes, således at husdyrbruget kan overholde ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelse af nye BAT-konklusioner.

Det er planlagt at foretage den første revurdering af denne tillægsgodkendelse i **2024**, med mindre der forinden offentliggøres BAT-konklusioner.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

Husdyrbruget ligger på adressen Tvedvej 72, 7620 Lemvig, matrikel nr. 20a, Dal Anneksgård, Fabjerg.

Det samlede projekt indebærer to trin, hvor Trin 1 indebærer lovliggørelse af driften i det eksisterende staldanlæg og Trin 2 er en projekteret udvidelse, hvor del af det eksisterende staldanlæg nedrives og der opføres ny slagtesvinestald og gyllebeholder.

Ved Trin 1 godkendes en produktion i eksisterende stalde på 20.520 smågrise (6,5 – 32 kg) og 10.500 slagtesvin (32 – 112 kg).

Trin 2 indebærer godkendelse af, at dele af de eksisterende stalde nedrives og at der på ejendommen kan opføres en ny slagtesvinestald på cirka 3.000 m² med 3.200 stipladser til 13.350 slagtesvin (32 – 112 kg), samt en ny gyllebeholder på 5.000 m³ med fast overdækning.

Projektet er beskrevet i det fremsendte ansøgningsmateriale, dele heraf er vedlagt i bilag til denne godkendelse, samt digital ansøgningsskema 82 890 (hovedskema – Trin 2) og skema 88 129 (fiktivt skema – Trin 1), indsendt via husdyrgodkendelse.dk. Lemvig Kommune har suppleret ansøgningen med scenarieberegning 88 720, 88730 og 89 272.

Forholdet til Husdyrlovens § 26, stk. 2

I ansøgningsskema 82 890 og 88 129 er den tilladte nudrift på 9.880 FRATS-grise angivet som nudrift.

Jævnfør Husdyrlovens § 26, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Produktionen på 9.880 FRATS-grise er miljøgodkendt 13. juni 2008, hvilket er mindre end 8 år før end Lemvig Kommune modtog ansøgningen om tillægsgodkendelse (12. februar 2016). Der søges på ansøgningstidspunktet om lovliggørelse af en allerede foretaget driftsændring og -udvidelse på ejendommen, og nudriften skal derfor beskrives som den tilladte produktion op til 12. februar 2008. På daværende tidspunkt var der tilladelse til 15.700 smågrise (7,2 – 30 kg) og 4.000 slagtesvin (30 – 102 kg) på ejendommen.

Lemvig Kommune har herefter udført scenarieberegning på baggrund af skema 88 129 (scenarieberegning 88 720), hvor

nudriften er ændret i overensstemmelse med ovenstående og konstateret, at det generelle ammoniakkrav ved Trin 1 er opfyldt.

Lemvig Kommune har på samme udført scenarieberegning på baggrund af skema 82 890 (scenarieberegning 88 730) og konstateret, at det generelle ammoniakkrav er opfyldt i Trin 2 uden ændringer i det søgte projekt.

3.1. Lokalisering

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 fremgår af tabel 1. Afstandskrav er opmålt ud fra den projekterede bygningsmasse i trin 2.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrgodkendelsesloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Nørre Nissum Seminarieby)	1,9 km	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v. (Lp 182, Skovrejsning og boliger i Nørre Nissum Seminarieby)	2,0 km	50 m
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Tvedvej 80)	320 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (Kviesgårdvej 7, DGU 53.57)	1,2 km	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Fabjerg Vandværk, DGU 53.379)	920 m	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (§ 3-beskyttet sø på ejendommen)	52 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Tvedvej)	222 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1.000 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	*15 m	15 m
Naboskel (Tvedvej 70)	150 m	30 m

*i den projekterede udvidelse indgår det, at stuehuset på ejendommen nedrives. Afstanden fra eksisterende driftsbygninger til stuehuset er 15 meter.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde jævnfør Husdyrgodkendelseslovens § 7 er et større sammenhængende overdrev i Trælborg Dal, cirka 2,8 km sydøst for anlægget.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet overholder de generelle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens § 6, 7 og 8, under forudsætning af, at ejendommens stuehus nedrives ved opførelse af den projekterede slagtesvinestald.

3.1.1. Landskabelige forhold

Landskab og geologi

Tvedvej 72 ligger i landskabskarakterområde Nørre Nissum Seminarieby Morænelandskab.

Landskabet præges af et bølget og bakket terræn. Mod nord afgrænses landskabet af det højere liggende randmorænelandskab, der lokalt strækker sig fra Kappel i vest over Nørre Nissum og mod Bjerrum, sydøst for Nørre Nissum Seminarieby. Mod syd, syd for Fabjerg By afløses det bølgede morænelandskab af den lavere liggende og flade hedeslette, der brydes af Klosterhede Plantage.

Det åbne land er sammensat af spredte bebyggelser og levende hegn, uden indbyrdes sammenhænge. Dødisterrænet skaber en mangfoldighed af mindre søer og vandhuller, der ofte omkranses af træer og buske og nedskalærer landbrugslandet og opdelser den i øvrigt intensivt dyrkede agerjord i irregulære markblokke.

Ejendommen ligger netop udenfor det geologiske interesseområde Kronhede og Lem Vig, hvor hovedopholdslinjen fra den sidste istid opleves fra flere markante tunneldale, i særdeleshed Lem Vig. Fra nord fortøner det stærkt bakkede morænelandskab sig gradvist mod syd og sydvest ud i den flade hedeslette.

Projektets indvirkning på de landskabelige værdier

Den nuværende bygningsmasse på Tvedvej 72 udgør cirka 1 ha og dækker et samlet byggefelt på cirka 2,5 ha.

Den projekterede udvidelse (Trin 2) består af en ny stald på cirka 3.000 m² og en ny fast overdækket gyllebeholder på cirka 1.000 m², svarende til en opbevaringskapacitet på 5.000 m³.

Udvidelsen indebærer, at ejendommens stuehus og cirka 1.800 m² eksisterende stald nedrives. Den projekterede stald og gyllebeholder opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Udvidelsen betegnes som erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Ejendommens samlede byggefelt udvides ikke væsentligt.

Den projekterede gyllebeholder med teltoverdækning forventes at blive cirka 10 meter høj og den projekterede stald cirka 8 meter høj.

Den nye stald og gyllebeholder vil fremstå som dominerende bygninger på ejendommen. Ejendommen er lokaliseret uden for landskabelige interesseområder, jævnfør udpegningen i Lemvig Kommuneplan 2013-25.

Den overordnede målsætning i planen er dels at bevare og udvikle karakteristiske landskaber af høj kvalitet, dels at finde balance mellem at beskytte og benytte landskaberne. Det fremgår videre af planen, at: "I landskaberne skal en række til tider modstridende interesser forenes: Landbrug, naturbeskyttelse, drikkevand- og råstofindvinding, adgang til naturen samt dyrkelse af fritidsinteresser."

Det fremgår af kommuneplanens retningslinje for landskabelige bevaringsværdier, at: "Lemvig Kommunes værdifulde landskaber skal bevares og beskyttes.", og at "De værdifulde landskaber skal som udgangspunkt friholdes for nyt byggeri og anlæg."

Det søgte projekt ligger ikke i et område udpeget som landskabeligt interesseområde, og projektet vurderes heraf ikke at være i strid med kommuneplanens målsætning eller retningslinje.

Fortidsminder, kulturhistorie og beskyttelseslinjer

Der ligger ikke særlige fortidsminder (gravhøje og beskyttede eller fredede diger) i umiddelbar nærhed af bygningsmassen. Cirka 2,7 km nordøst for staldanlægget ligger Nissum Kirke, der udgør et særligt landmark i landskabet. Indsigten til kirken vurderes ikke at blive påvirket af projektet, da der ikke er særlige indsigtskiler, som forstyrres af projektet. Den projekterede udvidelse ved trin 2 er ikke i strid med bygge- eller beskyttelseslinjer.

Projektet ligger udenfor kystnærhedszonen, skovbyggelinjer, strand- og klitbeskyttelseslinjer, å- og søbeskyttelseslinjer, samt kirkebyggelinjer.

Yderligere information i forhold til Museumsloven og byggeprojekter kan findes via

<http://www.holstebro-museum.dk/arbejdsomraader/arkaeologi/landarkaeologi/er-du-landmand-eller-skovreiser.html>

Det anbefales, at ansøger kontakter Holstebro Museum forud for opstart af byggeprojekter.

Samlet vurdering

Det søgte projekt om at udvide bygningsmassen (Trin 2) vurderes ikke at have et omfang, som vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabets geologiske fortælling om de markante aftryk, som den seneste istid har efterladt.

Det projekterede byggeri afskærer ikke for indsigtskiler til særlige landskabsstrukturer eller landskabslementer, som her først og fremmest er randmorænelandskabet mod nord og Nissum Kirke. Byggeriet afskærer ikke for indsigtskiler til gravhøje, kirker eller andre væsentlige kulturhistoriske landskabslementer.

Der er tale om en væsentlig ændring og udvidelse af ejendommens bebyggede areal. Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at udvidelsen sker i overensstemmelse med det søgte. Herved forstås, at stald og gyllebeholder skal udformes og placeres som ansøgt.

Staldanlægget udgør på grund af sin størrelse et markant element i landskabet set fra de lavere liggende nabobeboelser mod vest, sydvest og syd. Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at der etableres og til steds vedligeholdes et tre-rækket læbælte omkring den projekterede gyllebeholder.

Samlet set vurderes projektet herefter ikke i væsentlig grad at forstyrre landskabet eller de kulturhistoriske interesser i området.

Alternative placeringer af projektet

Der er ikke forelagt alternative placeringer af projektet (Trin 2) i ansøgningsmaterialet.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Trin 1 – lovliggørelse i eksisterende bygninger

Ved trin 1 udvides det godkendte dyrehold på 9.880 FRATS-grise (7,2 – 102 kg) til 20.520 smågrise (6,5 – 32 kg) og 10.500 slagtesvin (32- 112 kg).

Udvidelsen er foretaget i de eksisterende bygninger.

Dyretype	Staldsystem	Antal dyr
Smågrise (6,5 – 32 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	20.520
Slagtesvin (32 – 112 kg)	Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	8.610
Slagtesvin (32 – 112 kg)	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.890

Slagtesvinefoderets fosforindhold er i skema 88 129 sat til 4,68 g/FE som virkemiddel. Der er ikke anvendt øvrige fodertilgag i ansøgt drift i skema 88 129.

Det fremgår af skema 88 129, at BAT-emissionsgrænseværdien for ammoniak er **5.114 kg N/år**, beregnet jævnfør Miljøstyrel-

sens vejledende BAT-standardvilkår. Emissionen er i skema 88 129 beregnet til 4.851 kg N/år. Det kan heraf konstateres, at husdyrbruget i ansøgt drift i lever op til BAT for ammoniak ved trin 1.

Lemvig Kommune beregner BAT-emissionsniveauet for fosfor til **9.485 kg P/år**. (Se bilag 11)

Beregningen er foretaget på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for konventionel produktion af smågrise og slagtesvin i gyllesystemer, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkaar/BATEmissionsgraenser_smaagrise_maj2011.pdf og http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkaar/BATEmissionsgraenser_slagtesvin_maj2011.pdf, jævnfør den nyeste justerede BAT-norm for fosfor, http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.BAT-standardvilkkaar.ashx#justeret_bat-graense_for_fosfor_for_svin.

Det fremgår af skema 88 129, at fosforniveauet for trin 1 er 9.349 kg P/år. BAT-niveauet for fosfor konstateres heraf overholdt ved den søgte drift.

Ansøger redegør i bilag 8 for, at

- Danish Crowns *Code of Practice* er indført
- der føres regnskab med vand- og energiforbrug
- dyreholdet optælles og registreres
- Der føres gødningsregnskab
- Foderanlæg, overbrugning o. lign. kontrolleres dagligt
- Videntretet for landbrugs (nu SEGES) *Vejledning for god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode* følges

Code of practice:

http://www.danishcrown.dk/files/cache/20111208233004e0a21806a90144c286282d2450ec8e51/Code_of_practice_nov2009_web.pdf.

Vejledning for god produktionspraksis i primærproduktionen:

http://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/Foder/Virk_somheder/veiledninger/Branchekodeforgodproduktionspraksis11.pdf.

Vejledningen indeholder blandt andet retningslinjer for dyrkning af afgrøder og udbringning af husdyrgødning, indkøb, opbevaring og blanding af foder, samt god adfærd ved fodring, sikring af god vandkvalitet, vedligehold af bygninger, anlæg og udstyr, skadedyrsbekæmpelse, forsvarlig håndtering af farligt affald, uddannelse af personale, m.v.

På baggrund af de beskrevne tiltag og procedurer på husdyrbruget vurderer Lemvig Kommune, at niveauet for management i Trin 1 lever op til BAT.

Trin 2 – udvidelse af staldanlæg

Ved trin 2 nedrives ejendommens stuehus, samt dele af det eksisterende staldanlæg og der opføres ny slagtesvinestald og gyllebeholder.

Den projekterede slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv (25 – 49 % fast gulv) og gyllekøling. Gyllebeholderen etableres med fast overdækning (telt).

Der anvendes foderkorrektioner i slagtesvinestaldene til at reducere udskilt fosfor af dyr.

Staldsystemet delvist spaltegulv er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblade om driftssystemer til slagtesvineproduktion:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

Miljøstyrelsen bemærker, at effekten af delvis spaltegulv kun opnås, hvis søleadfærd i stierne undgås. Det fremgår af bilag 8, at der er overbrusning af stierne i slagtesvinestaldene (fra grisenes vægt overstiger 20 kg). Kombinationen af overbrusning og gyllekøling, som reducerer ammoniak og skaber et køligere indeklima i staldene vurderes at give det nødvendige grundlag for at opnå den ønskede effekt af gulvtypen.

Gyllekølingsteknologien er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblade:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Slagtesvin_Koelingafgylle_version3.pdf.

Gyllekanalerne i den projekterede stald udgør 1.987 m².

En reduktion på 18 % ammoniak som ansøgt kræver en gennemsnitslig specifik køleeffekt på 19,5 W/m².

Ved 1.987 m² gyllekanaler med køleslanger skal pumpens køleeffekt være $19,5 \text{ W/m}^2 \times 1.987 \text{ m}^2 = 38,8 \text{ kW}$.

Den årlige køleydelse er således $38,8 \text{ kW} \times 8.760 \text{ driftstimer} = 339.853 \text{ kWh}$.

Ved at installere en varmepumpe med en køleeffekt på 80 kW skal varmepumpens driftstid derfor være $38,8 \text{ kW}/80 \text{ kW} \times 8.760 \text{ driftstimer} = 4.248 \text{ driftstimer}$.

En varmepumpe med 60 kW køleeffekt skal tilsvarende være i drift i 5.664 timer/år og en varmepumpe med 100 kW køleeffekt 3.399 timer/år.

Det kan vise sig nødvendigt at revidere vilkår og beregninger for gyllekølingen i forbindelse med projekteringen af anlægget. Lemvig Kommune vurderer, at det er muligt at revidere vilkår om gyllekøling med hjemmel i Husdyrgodkendelseslovens § 53, stk. 2, hvilket indebærer, at der ikke skal udarbejdes en tillægsgodkendelse.

Bedste tilgængelige teknik

Ansøgers BAT-beskrivelse i bilag 8 omfatter både Trin 1 og Trin 2. På baggrund af de beskrevne tiltag og procedurer på husdyrbruget vurderer Lemvig Kommune, at niveauet for management lever op til BAT for Trin 2.

Det fremgår af skema 82 890, at BAT-emissionsgrænseværdien for ammoniak er **7.554 kg N/år**, beregnet jævnfør Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår. Emissionen er i skema 82 890 beregnet til 7.535 kg N/år. Det kan heraf konstateres, at husdyrbruget i ansøgt drift lever op til BAT for ammoniak ved trin 2.

Lemvig Kommune beregner BAT-emissionsniveauet for fosfor til **15.406 kg P/år**. (Se bilag 11)

Beregningen er foretaget på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for konventionel produktion af smågrise og slagtesvin i gyllesystemer, [http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkಾರ/BATEmissionsgraenser_smaagrise_maj2011.pdf](http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkਾਰ/BATEmissionsgraenser_smaagrise_maj2011.pdf) og [http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkಾರ/BATEmissionsgraenser_slagtesvin_maj2011.pdf](http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkාර/BATEmissionsgraenser_slagtesvin_maj2011.pdf), jævnfør den nyeste justerede BAT-norm for fosfor, http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.BAT-standardvilkාර.ashx#justeret_bat-graense_for_fosfor_for_svin.

Det fremgår af skema 82 890, at fosforniveauet for trin 2 er 15.376 kg P/år. BAT-niveauet for fosfor konstateres heraf overholdt ved den søgte drift.

Lemvig Kommune stiller vilkår til valg af staldsystem, gyllekøling, foderoptimeringer og overdækning af gyllebeholder, således at de beregningsmæssige forudsætninger om ammoniak- og lugtreduktion fastholdes.

Ansøger beskriver i bilag 8, at inden- og udendørsbelysning er bevægelses- eller tidsstyret og at der i videst mulig omfang anvendes lavenergibelysning.

Ansøgningen beskriver ikke specifikt, hvilken type ventilations-system, der skal etableres i den projekterede slagtesvinestald. Frekvensstyret ventilation betragtes som en branchenorm i slagtesvineproduktionen, og det vurderes heraf proportionalt at stille vilkår om, at den projekterede slagtesvinestald etableres med lavenergiventilation i form af frekvensstyret ventilation, eller et system med tilsvarende lavt energiforbrug.

Delvis spaltegulv og gyllekøling i projekteret slagtesvinestald, foderoptimeringer, overdækning af den projekterede gyllebeholder, anvendelse af lavenergibelysning og -ventilation medfører, at husdyrbruget efter Lemvig Kommunes vurdering lever op til BAT.

Ejendommen vurderes dermed som helhed at anvende den bedste tilgængelige teknik ved realiseringen af det søgte projekt.

Egenkontrol

I ejendommens miljøgodkendelse fra 2008 er der stillet vilkår om egenkontrol i form af planer for sædskifte og gødningsplaner, samt relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber.

På baggrund af ansøgers beskrivelse af egenkontrol i bilag 8, stiller Lemvig Kommune supplerende vilkår om egenkontrol for Trin 1 og Trin 2. Vilkåret præciserer, at der føres egenkontrol med fodersammensætningen og foderforbruget på ejendommen, at der føres årlig kontrol med ejendommens vand- og energiforbrug, samt dyreholdets størrelse.

Egenkontroloplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i 5 år og skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende med en frist på fire uger.

Vilkåret har til formål at præcisere egenkontrolvilkår i miljøgodkendelsen fra 2008 og at sikre, at der foreligger dokumentation for overholdelse af vilkår om fodring og dyreholdets størrelse. Vilkår om kontrol af vand- og energiforbrug har til formål at sikre, at ressourceforbruget på ejendommen overvåges og at der herved skabes fokus på energibesparende tiltag i den daglige drift.

Der stilles desuden særskilte vilkår til egenkontrol af gyllekølingsanlægget i den projekterede slagtesvinestald.

3.3. Energi- og vandforbrug

Ansøger beskriver, at det årlige energiforbrug forventes at stige fra cirka 100.000 kWh til cirka 395.000 kWh efter udvidelsen (Trin 2), baseret på normtal.

Vandforbruget forventes at stige fra cirka 7.400 m³ til cirka 14.320 m³ (Trin 2), baseret på normalt.

Ansøger beskriver vand- og energibesparende tiltag i bilag 8.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at vand- og energiforbruget registreres som en del af ejendommens egenkontrol.

Der anvendes cirka 29.000 L dieselolie ved den nuværende markdrift. Dette forventes ikke ændret ved det søgte projekt. Gyllekøling i den projekterede slagtesvinestald erstatter/supplerer eksisterende halmfyr på ejendommen som varmekilde.

Der er ikke nærmere redegjort for det specifikke energiforbrug på ejendommen i ansøgningen. Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at ejendommen skal gennemgås af en energikonsulent senest et år efter, at miljøgodkendelsen er taget i brug. Der skal udarbejdes en handleplan ud fra konsulentens anbefalinger, og nye energibesparende tiltag skal implementeres, hvor det er muligt, jævnfør proportionalitetsprincippet i BAT.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at den projekterede stald skal opføres med lavenergibelysning, samt at der skal anvendes frekvensstyret ventilation, eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udtjente lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning og at udtjente ventilatorer/ventilationsanlæg skal udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

Lemvig Kommune stiller desuden vilkår om, at husdyrbrugets energiforbrug årligt registreres, så effekten af energibesparende tiltag kan følges og potentialet for yderligere energibesparelser kan kvantificeres.

Ejendommen har offentlig vandforsyning. Lemvig Kommune stiller vilkår om, at det årlige vandforbrug registreres. Ud fra en kontinuerlig registrering af vandforbruget kan det vurderes, om der er grundlag for en videre indsats til reduktion af vandforbrug og forebyggelse af vandspild.

Som følge af ansøgers beskrivelse af tiltag til forebyggelse af vandspild, samt Lemvig kommunes vilkår om registrering af energi- og vandforbrug, vilkår om energikonsulent og vilkår om, at der anvendes energieffektive teknologier i den projekterede stald og at udtjent belysning og ventilation udskiftes til produkter med lavt energiforbrug, vurderes husdyrbruget i ansøgt drift som helhed at leve op til BAT for vand- og energiforbrug.

3.4. Gener

3.4.1. Lugt

Lugtgenerafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 82 890.

Der er beregnet lugtgenerafstande til de fire nærmeste beboelser, hvoraf de to er landbrugsejendomme og dermed ikke omfattet af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

De to nærmeste enkeltbeboelser er Tvedvej 75 og Tvedvej 80. Lugtgenerafstandene er overholdt til begge ejendomme i Trin 2, hvor lugtemissionen fra husdyrbruget er størst.

Afstandskravet til de to enkeltbeboelser er 345 meter og den vægtede gennemsnitsafstand er henholdsvis 411 meter (Tvedvej 80) og 485 meter (Tvedvej 75).

Nærmeste samlede bebyggelse er Fabjergstad, som ligger syd for husdyrbruget. På grund af beliggenheden syd for husdyrbruget korrigeres den vejledende lugtgenerafstand, jævnfør beskyttelsesniveauet for lugt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Det korrigerede afstandskrav er jævnfør ansøgnings-skema 82 890 på 804 meter.

Den vægtede gennemsnitsafstand er 861 meter. Hertil bemærker Lemvig Kommune, at den samlede bebyggelse først starter ved en beboelsesenhed, og at den vægtede gennemsnitsafstand hertil er cirka 900 meter. Det konstateres, at afstandskravet for lugt til samlet bebyggelse er overholdt.

Nærmeste byzone er Nissum Seminarieby, som ligger cirka 2,0 km nordøst for husdyrbruget. Afstandskravet til byzonen er på 1.153 meter, og lugtgenerafstanden til byzone er derfor overholdt med god margin.

Lugtgenerafstandene er herved overholdt til alle tre områdetyper.

Det indgår i projektet, at den nye slagtesvinestald etableres med delvist spaltegulv, som har en lugtreducerende effekt i forhold til drænet gulv med spalter. Dette teknologivalg fastholdes derfor i miljøgodkendelsens vilkår.

I vilkår om produktionens størrelse fastholdes i Trin 2 antallet af stipladser i de enkelte stalde, således at forudsætningerne i lugtberegningen fastholdes.

Miljøgodkendelsen indeholder desuden vilkår for både Trin 1 og Trin 2 om, at der sikres en god staldhygiejne ved at efterse ventilation hver gang der indsættes nye dyr, samt at hele ejen-

dommen og dens omgivelser renholdes, således af lugtgener begrænses mest muligt

Da Lemvig Kommune konstaterer, at lugtgeneafstandene er overholdt, samt at der i øvrigt ikke er forhold ved det søgte projekt, som giver anledning til at forvente et større lugtbidrag end normalt fra en produktion af den søgte størrelse, konkluderer Lemvig kommune, at det forøgede lugtbidrag fra den søgte produktion ikke kan betragtes som væsentligt.

3.4.2. Støj

Ansøger har identificeret støjkilder på ejendommen, se bilag 5.

Der vil desuden forekomme støj fra interne transportere på ejendommen og støj fra ventilationsanlæg.

Ved Trin 1 forventes der ikke væsentlige ændringer i støjkilder eller støjbidraget til omgivelserne.

Trin 2 indebærer nye støjkilder fra ejendommen i form af nyt ventilationsanlæg på ny stald, samt et forøget støjbidrag fra foderanlæg og et forøget antal interne transportere.

Der er god afstand til omboende, og de nye støjkilder eller støj fra husdyrbruget som helhed vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne.

Miljøgodkendelsen indeholder støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transportere uden for selve ejendommen.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme.

3.4.3. Lys

Lyskilder i dagtimerne udgør ikke under almindelige forhold en væsentlig gene. Lys ved fx udleveringsramper kan være tændt i tidlige dagtimer i forbindelse med indlevering og afhentning af dyr.

Der er god afstand til omboende, og de eksisterende bygninger og beplantning, herunder vilkårsfastsat beplantning i Trin 2, afskærmer lyskilderne på ejendommen.

Det vurderes heraf, at lyskilder ved ramperne ikke giver anledning til væsentlige gener for omboende.

Lyskilder fra det søgte projekt vurderes samlet ikke at give anledning til væsentlige gener for omkringboende, eller at udgøre en væsentlig forstyrrelse i landskabet.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over lyspåvirkning fra ejendommen, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

3.4.4. Fluer og skadedyr

Miljøgodkendelsen fra 2008 indeholder vilkår om fluebekæmpelse, samt vilkår om at foderopbevaring ikke må indebære risiko for tilhold af skadedyr (rotter, mv.).

Flue- og skadedyrsbekæmpelse indgår i *Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode*, som jævnfør ansøgningen efterleves på husdyrbruget.

Lemvig Kommune henviser generelt til at fluer og skadedyr bekæmpes jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet). Der vurderes ikke at være behov for yderligere vilkår for at sikre en effektiv flue- eller skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

3.4.5. Støv

Ansøger har identificeret støvkilder, se bilag 5.

Støvgener fra ejendommen kan desuden opstå ved interne transporter på ejendommen, samt støv i form af aske fra ejendommens eksisterende halmfyr.

Der er god afstand til omkringboende. Projektet indebærer ikke aktiviteter, som forventes at medføre væsentlige støvgener for omkringboende, hverken ved Trin 1 eller 2.

Skulle der mod forventning opstå støvgener, som af Lemvig Kommune vurderes som væsentlige, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget støvdæmpende tiltag.

3.4.6. Transport

Ansøger har beskrevet antal og type transporter i bilag 9 og transportveje til udbringningsarealer i bilag 10.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og ud-kørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lemvig Kommune vurderer, at de eksisterende til- og frakørselsforholdene er tilfredsstillende til det søgte projekt.

3.5. Forurening

3.5.1. Spildevand herunder regnvand

Afløbsforholdene for regnvand er beskrevet af ansøger i bilag 2. Jævnfør ansøgers beskrivelse afledes tagvand til den nærliggende sø, omfattet af § 3. Husspildevand er tilsluttet offentlig spildevandsrensning.

Der skal søges særskilt tilladelse til udledning af regnvand fra den projekterede slagtesvinestald. Nærmere oplysninger om oplysninger til ansøgningen fås ved at rette henvendelse til Lemvig Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 63 11 33.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, mv.

3.5.2. Husdyrgødning og foder

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning i ansøgt drift er beregnet af ansøger i bilag 7a og 7b.

Opbevaringskapaciteten er af ansøger beregnet til 9,06 mdr. i Trin 1 og 9,49 mdr. i Trin 2.

Miljøgodkendelsen fra 2008 indeholder vilkår om, at ejendommen skal råde over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, restvand og vaskevand, m.v.

Miljøgodkendelsen fra 2008 indeholder vilkår om, at der ved påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal anvendes faste pumpesteder, som er indrettet med fast bund og afløb til gyllesystemet. Andre systemer, der yder tilsvarende sikkerhed mod gyllepild kan også anvendes. Dette indebærer, at der kan anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn og overløbssikring.

Foder

Det fremgår af godkendelsen fra 2008, at *en del af foderet avles på ejendommens marker, mens det resterende foder indkøbes som tilskudsfoeder. Foderet blandes på eget anlæg.*

Ansøgers BAT-beskrivelse af fodringen:

Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer gri-

senes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.

Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering. Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstoffitpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden.

Der er anvendt foderkorrektion ved slagtesvinene i projektet, og der stilles fodervilkår, så det sikres, at forudsætningerne i ansøgningen overholdes.

Fodervilkår gælder alene slagtesvineproduktionen, og ikke ejendommens smågriseproduktion.

Foder opbevares i foderlade og fodersiloer. Med henvisning til at husdyrbruget følger *Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode*, vurderes der ikke at være behov for særlige vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, ud over det generelle vilkår om effektiv skadedyrsbekæmpelse og god hygiejne på husdyrbruget.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Beredskabsplanen, vedlagt som bilag 6, beskriver procedurer ved større driftsuheld.

Tiltag for at minimere risikoen for miljøuheld er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2008.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at beredskabsplanen løbende skal opdateres, samt at den skal være tilgængelig for ejendommens ansatte.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.5.3. Affald

Ansøger har redegjort for de forventede affaldsfraktioner i bilag 4. Type, opbevaring og bortskaffelse er beskrevet.

Godkendelsen fra 2008 indeholder vilkår om affaldshåndtering. Dette vilkår er rettet mod ejendommens samlede affaldsproduktion og omfatter også affaldsproduktionen ved den søgte drift i Trin 1 og 2.

Det forventes, at mængderne af affald forøges som følge af udvidelsen, uden at dette i øvrigt er miljømæssigt betænkeligt.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og affaldshåndtering ved miljøtilsyn, herunder anvises korrekt bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer

Ansøger beskriver forbrug og håndtering af pesticider i ansøgningen:

Det fremgår af miljøgodkendelsen fra 2008 at der ikke opbevares kemikalier på ejendommen, de opbevares på Remmervej 7. Det fremgår videre, at der ikke påfyldes marksprøjte på ejendommen eller rengøres sprøjteudstyr og øvrige markmaskiner på ejendommen.

Lemvig Kommune er ikke bekendt med, at der ud over olie, gødning og eventuelle fodertilsætningsstoffer, opbevares eller håndteres særligt farlige stoffer på ejendommen.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild, er der i miljøgodkendelsen fra 2008 stillet vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer vurderes herefter ikke at udgøre en miljørisiko på ejendommen.

3.6. Ammoniaktab - generelt

Husdyrgodkendelseslovens generelle ammoniakreduktionskrav for smågrise er 20 % og for slagtesvin 30 %, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 1. ad a, Tabel 1.

Lemvig Kommune konstaterer at det generelle ammoniakkrav er overholdt ved Trin 1 og Trin 2.

De valgte virkemidler i Trin 2 er etablering af delvist fast gulv og gyllekøling i projekteret slagtesvinestald og fast overdækning af projekteret gyllebeholder. Virkemidlerne er fastholdt i godkendelsens vilkår.

3.7. Ammoniakpåvirkning af natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 2-5.

Ammoniakemissionen fra det søgte projekt er væsentligt større ved Trin 2 end Trin 1. Vurderingen af ammoniakpåvirkning af naturen tager derfor udgangspunkt i den beregnede ammoniakdeposition ved Trin 2.

Kategori 1 natur – ammoniakfølsom natur i N2000 områder

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 - områder.

Anlægget ligger cirka 4 km nord for nærmeste Kategori 1-natur, som er heder i Natura 2000-område 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 0,4 kg N/ha/år, da der ligger et husdyrbrug inden for de beskrevne afstandskriterier i beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, tabel 3.

Den totale ammoniakdeposition på overdrevet fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 2 natur – større § 3 områder

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrgodkendelsesloven.

Anlægget ligger cirka 2,7 km vest for overdrev større end 2,5 ha i Trælborg Dal,

Anlægget ligger cirka 3,2 km øst for Lemvig Sødal, som blandt andet udgøres af et større sammenhængende overdrevsområde.

Anlægget ligger cirka 2,7 km syd for overdrev større end 2,5 ha,

Den totale ammoniaktilførsel må ikke overstige 1 kg N/ha/år på disse naturområder.

Den totale ammoniakdeposition fra Trin 2 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for førstnævnte kategori 2-natur, og 0,1 kg N/ha/år for de to sidstnævnte. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 3 natur – moser, heder og overdrev

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår om en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, tabel 3.

(De angivne merdepositioner herunder er fra Lemvig Kommunes scenarieberegning 88 730, da nudriften i ansøgers skemaer ikke er i overensstemmelse med § 26, stk. 2.)

Anlægget ligger umiddelbart op ad et mindre § 3-registreret moseområde, som omkredser en § 3-beskyttet sø.

Merdepositionen er beregnet til 43,7 kg N/ha/år.

Anlægget ligger cirka 300 meter nord for et andet mindre moseområde, der ligeledes omkredser en § 3-beskyttet sø. Merdepositionen er beregnet til 1,4 kg N/ha/år.

Lemvig Kommune har besøgt mosen nær anlægget i juni 2014 og mosen syd for anlægget i juni 2016:

Mose med objectID: 913690 beliggende syd for Tvedvej 72 er besøgt den 17. juni 2016. Mosen er højstaude/rørsump med massiv påvirkning fra den omgivende landbrugsdrift og i tilstandsklasse dårlig. Den yder dog en vis beskyttelse/randzone for vandhullet den omgiver.

Mose med ObjectID: 913689 er besøgt i 2014 og er ligeledes i dårlig tilstand, påvirket af store mængder nærringsstoffer.

Det vurderes, at ingen af moserne vil ændre sig i ugunstig retning som følge af udvidelsen af husdyrbruget.

Hvis der opføres nye bygninger på ejendommen, bør det overvejes om, afledningen af tagvand bør ske til et nyt vandhul/pileanlæg og ikke til vandhul med overløb til Havreballe Grøft/ Flynder Å systemet. Således at der skal laves en gentlig udledningstilladelse.

Øvrig natur

Mosen 300 syd for anlægget omkredser en mindre § 3-beskyttet sø, hvor der i 2012 blandt andet er registreret guldsmed, lille vandsalamander, skrubbudse og fisk (unavngiven). Der er ikke registreret bilag IV-arter.

Beregningspunkter er indsat af ansøger og Lemvig Kommune i det digitale ansøgningssystem. Lemvig Kommune har verificeret ruheder i beregningerne, jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Habitatvurdering og Bilag IV-arter

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer

at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder.

Screening

Husdyrbruget ligger cirka 4,5 km syd for Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39. Af disse er de nærmeste H28 og F28, cirka 4,5 km fra husdyrbruget.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 28 er i Lemvig Kommune hovedsageligt strandengene ved Plet Enge og på Harbøre Tange. Truslerne for disse strandenge er uhensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpåvirkning og invasive arter.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 28 drejer sig i Lemvig Kommune om Hvinand og Toppet Skallesluger, som begge er trækfugle i området. Truslerne for disse arter er hovedsagelig forstyrrelser især i yngleperioden (maj-juli), prædation og forurening af fjorden så fødegrundlag (muslinger, snegle, fisk, krebs og vandplanter) forsvinder.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 39 drejer sig i Lemvig Kommune hovedsageligt om Alm. Ryle, Brushane, Klyde og Hav- og Dværgterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Husdyrbruget ligger cirka 4 km nord for Natura 2000-område 224. Natura 2000-område 224 udgør et samlet areal på 563 ha og består af Habitatområde 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 224 er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og er afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Samlet vurdering

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1- og 2-natur er overholdt.

Ammoniakmerdepositionen på en beskyttet mose cirka 300 meter syd for ejendommen er beregnet til 1,4 kg N/ha/år.

Mosen udgør et begrænset areal, og udsættes derved for randpåvirkninger fra driften af de omkringliggende landbrugsarealer. Merdepositionen af ammoniak fra staldanlægget vurderes derfor ikke i sig selv at udgøre risiko for en skadevirkning på mosens naturtilstand.

Mosen vurderes på den baggrund ikke at opfylde kriterierne for at stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Søerne i området omkring ejendommen kan være levested for Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø og Strandtudsen, uden at disse arter dog konkret er registreret ved besigtigelse.

Ammoniakmerdepositionen fra det søgte projekt i sig selv vurderes ikke at udgøre en væsentlig risiko for bilag IV-arter. Som følge af søernes beliggenhed nær landbrugsjord og søernes begrænsede størrelse, vurderes de ikke at være særligt næringsfattige, og dermed særligt følsomme for luftbåren kvælstof.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Det konkrete projekt ligger cirka 4,5 km fra Natura 2000-område 28 og fuglebeskyttelsesområde 28 og cirka 4 km fra Natura 2000-område 224.

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak på kategori 1 og 2-natur, vurderes projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 28 eller fuglebeskyttelsesområde 28, eller Natura 2000-område 224.

Projektet vurderes på grund af afstanden til øvrige Natura 2000-områder ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.

4. Arealbeskrivelse

Alle ejede og forpagtede udbringningsarealer til bedriften fremgår af bilag 12 (arealer i Struer Kommune) og bilag 13.

4.1. Markoplysninger

Arealoversigt

Der er et samlet udbringningsareal (ejede og forpagtede arealer) til bedriften på cirka 325 ha.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningskema 82 890, at udbringningsarealerne er sandjord (JB1, JB3 og JB4).

Jævnfør jordbundstypekort fra 2014, som ses på www.jordbrugsanalyser.dk, har Lemvig Kommune konstateret, at en stor del af arealerne, der er angivet som sandjord i ansøgningen, i jordbrugsanalyserne er registreret som lerjord.

Lemvig Kommune har derfor i en scenarieberegning (skema 89 272) justeret jordbundstyperne ud fra jordbundstypekortet.

Resultaterne af scenarieberegningen viser samlet set, at beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven også ved justering af jordbundstyperne er overholdt.

Markvanding og markdræn

Lemvig Kommune finder ikke anledning til at bestride ansøgningsoplysninger om dræn- og vandingforhold. Det bemærkes, at kommunen ikke besidder detailoplysninger om de enkelte markers drænforhold.

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at alle udbringningsarealer med undtagelse af mark 55-0 og 55-1 drives med referencesædskifte. I Lemvig Kommunes scenarieberegning, skema 89 272 er sædskiftet justeret til jordbundstypens referencesædskifte, dog ikke for mark 55-0 og 55-1.

Der fastsættes vilkår om sædskifte for mark 55-0 og 55-1, jævnfør Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Nitratklasser

Udbringningsarealerne ligger i Nitratklasse 0 (170,4 ha), Nitratklasse I (14,7 ha), Nitratklasse II (71 ha) og Nitratklasse III (68,6 ha). Udvaskningskravet for nitrat til overfladevand er overholdt, jævnfør ansøgningskema 82 890 og scenarieberegning, skema 89 272.

Skema	Beskyttelses-niveau [kg N/ha]	Udvaskning [kg N/ha]	Merudvaskning i fh. til plantebrug [kg N/ha]
82 890	71,4	71,3	4,3
89 272	67,1	66,7	3,9

Det indgår som virkemiddel, at der udlægges ekstra 4 % efterafgrøder ud over det generelle krav. Dette er en videreførelse af virkemiddel fra miljøgodkendelsen fra 2008. Dette vilkår gælder fortsat for hele bedriftens udbringningsareal.

Fosforklasser

Projektet indebærer virkemidler i form af foderoptimering af fosforindholdet i forhold til normtal for at reducere udskilt P ab dyr og herved imødegå fosforudvaskning.

Beskyttelsesniveauet for fosfor, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er overholdt både i skema 82 890 og scenarieberegning, skema 89 272.

Skema	P-overskud [kg P/ha/år]	Maks. tilladt P-overskud [kg P/ha/år]
82 890	15,9	16,0
89 272	15,9	16,0

Drikkevandsinteresser

Udbringningsarealerne 41,0, 55-0 og 55-1 er helt eller delvist inden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Mark 55-0 og 55-1 er omfattet af Indsatsplanen for Thyholm (Struer Kommune).

Ekstra efterafgrøder på alle tre marker og sædskifte G3 på mark 55-0 og 55-1 indgår som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen til grundvand.

Struer Kommune konstaterer, at det søgte overholder indsatsplanens krav om, at udvaskningen fra mark 55-0 og 55-1 ikke må overstige udvaskningen fra et planteavlssædskifte.

Struer Kommune har foreslået vilkår til at sikre ansøgningens forudsætninger. Lemvig Kommune fastholder disse vilkår i afgørelsen med præcisering af de enkelte marker.

Ammoniakfølsom natur

En række af arealerne ligger inden for 300 meter af særlig ammoniakfølsom natur (§ 7-natur). Mark 12-0, 6-0 og 7-0 grænser umiddelbart op til et overdrev omfattet af § 7.

Der er ikke stillet særlige vilkår for driften af disse naturnære arealer ved miljøgodkendelsen af ejendommen i 2008.

Da der ikke sker en ændring i udbringningspraksis ved det søgte projekt, forventes der ikke at ske en merderposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder eller øvrige naturområder som følge af den søgte markdrift.

Der vurderes på den baggrund ikke at være grundlag for at stille skærpende vilkår til driften af de naturnære landbrugsarealer.

De generelle regler, blandt andet om nedfældning på sort jord og græsmarker skal til enhver tid overholdes.

Samlet vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at de generelle beskyttelsesniveauer for udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand, samt udvaskning af fosfor til overfladevand, er overholdt.

Supplerende miljøregulering, som krav om 2 meter bræmmer langs udvalgte vandløb og søer, samt forbud mod udbringning på stærkt skrånende arealer, forventes at give en forøget tilbageholdelse af næringsstoffer.

Udbringningsarealerne ligger ikke i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende, og alle udbringningsarealerne har vurderet ud fra luftfoto, i en lang årrække været drevet i almindelig omdrift.

I forhold til anvendelsen af BAT ved anvendelse af husdyrgødning henvises der til, at Miljøstyrelsen i de vejledende BAT-standardvilkår beskriver, at udbringning af husdyrgødning anses for BAT, når gældende regler for udbringning overholdes.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal der foretages en vurdering af udvaskningen i forhold til afskæringskriterierne for arealer som afvander til særligt sårbare Natura 2000-områder. Det skal således eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områder.

4.2. Habitatvurdering

Udbringningsarealerne er beliggende udenfor Natura 2000 område.

Udbringningsarealerne i projektet afvander til Natura-2000 områder nr. 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, område nr. 65, Nissum Fjord og område nr. 62, Venø, Venø Sund.

I Nissum Bredning-oplandet afvander alle 216,2 ha direkte til Limfjorden.

I Nissum Fjord-oplandet afvander alle 93,8 ha i oplandet via Flynder Å-systemet og Tangsø.

De resterende cirka 14,7 ha afvander direkte til Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

Natura 2000 områderne 28, 62 og 65 er beskrevet i bilag 14.

4.2.1. Nitrat til overfladevand

Miljøstyrelsen har med notatet *Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven* fra den 24. juni 2010, *Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk* fra den 28. feb. 2011 med supplerende ændringer udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6.

Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etab-

lering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte ikke i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

I den såkaldte Waddenzee-dom anvendes forsigtighedsprincippet, når det drejer sig om beskyttelsen af Natura-2000 områderne. Det vil sige, at i tilfælde af tvivl om, hvorvidt et konkret projekt vil påvirke et Natura 2000 område væsentligt, udløser dette en konsekvensvurdering. EF-domstolen tolker begrebet "væsentligt" som "når det på baggrund af objektive kriterier (i screeningen) ikke kan udelukkes, at projektet risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten", samt at "et projekt kun tillades, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt, uden rimelig tvivl, kan fastslås at der ikke er sådanne virkninger".

Dette screeningsafsnit skal belyse hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier er overholdte. Hvis kommunen ikke i screeningen kan påvise, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området, skal der laves en konsekvensvurdering, hvor der er mulighed

for at stille skærpede vilkår ved brug af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Nissum Bredning

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 54.126,94 DE i 2007 til 48.355,77 DE i 2015 i oplandet til Nissum Bredning. Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning, som i samme periode er forøgede.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Nissum Bredning:

Nissum Bredning	
Opland til Natura 2000 området, ha	60.009
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	38.406
Reduktionspotentiale (jf. nitratkortlægningen), pct.	71
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig*), kg N/ha/år	60
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (60 x 0,29 x 38.406)	668.264
Udvaskning fra det øvrige opland (standard), kg N/år (10 x 0,29 x 21.603)	62.649
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	730.913
Tvedvej 72	
Reduktionspotentiale (jf. nitratkortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	216,2
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	4,3
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (216,2 x 4,3 x 0,75)	697
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (697/730.913 x 100)	0,095

* Oplandet er primært sand- og lerjord. Standardudvaskningen for sandjord er 78 kg N/ha/år og for lerjord 47 kg N/ha/år, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Nissum Bredning er beregnet til 697 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 730.913 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,095 %.

Udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Venø Bugt

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 60.057,72 DE i 2007 til 51.887,2 DE i 2015 i oplandet til Venø Bugt. Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning, som i samme periode er forøgede.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Venø Bugt:

Venø Bugt	
Opland til Natura 2000 området, ha	58.442
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	42.474
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	41
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig*), kg N/ha/år	77
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (77 x 0,59 x 42.474)	1.929.594
Udvaskning fra det øvrige opland (standard), kg N/år (10 x 0,59 x 11.968)	94.211
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	2.023.805
Tvedvej 72	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	14,7
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	4,3
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (14,7 x 4,3 x 0,75)	47
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (47/2.023.805 x 100)	0,002

* Oplandet er primært sandjord. Standardudvaskningen for sandjord er 78 kg N/ha/år og for lerjord 47 kg N/ha/år, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Venø Bugt er beregnet til 47 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 2.023.805 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,002 %.

Udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Nissum Fjord og Tangsø

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 2007 til 2015 i det samlede opland til Nissum Fjord (Yder Fjord). Husdyrtrykket er i perioden faldet fra 26.484,45 DE til 24.818,86 DE.

Kystvandsoplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) består af flere underoplande. Et af disse er Flynder Å-systemet, som afvander til Tangsø (og herfra videre til Indfjorden, Bøvling Fjord og Nissum Fjord). Cirka 93,8 ha ligger i oplandet til Tangsø.

Tangsø (og Indfjorden) indgår som en del af udpegningsgrundlaget for Habitatområde 58, Nissum Fjord. Søerne er udpeget som naturtype 3150, næringsrig sø [Kilde: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Nissum Fjord, Natura 2000-område nr. 65, Habitatområde H58, Fuglebeskyttelsesområde F38, Naturstyrelsen, Miljøministeriet, 2013].

På baggrund af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00142 vurderer Lemvig Kommune, at oplandet til Tangsø i sig selv er omfattet af afskæringskriterierne for udvaskning af nitrat til overfladevand.

Natur- og Miljøklagenævnet udtaler i NMK-132-00142:

... Nævnet må tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i området. Idet det pågældende opland er under 10.000 DE, kan vurderingen heraf ikke alene baseres på oplysninger om udviklingen i dyretrykket i oplandet, jf. hertil Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug...

Lemvig Kommune har derfor undersøgt husdyrtrykkets udvikling i oplandet til Tangsø ved brug af data fra CHR-registeret i et modul udviklet af ConTerra.

Rapport om husdyrtrykkets udvikling er vedlagt som bilag 15a.

Outliers i rapporten (rapportens side 3) er undersøgt, og det er konstateret, at de husdyrbrug, hvor der er sket en væsentlig forøgelse i antal DE alle faktisk har foretaget besætningsudvidelse i overensstemmelse med CHR-data i perioden fra 2007 til 2015.

Rapporten viser, at husdyrtrykket i oplandet til Tangsø er steget fra 6.907 DE i 2007 til 8.151 DE i 2015.

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning>, at

...i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE...

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

På den baggrund har Lemvig Kommune identificeret udviklingen i DE på økologiske bedrifter i oplandet, samt konventionelle bedrifter, der på baggrund af miljøgodkendelse eller miljøtilladelse efter Husdyrgodkendelsesloven drives med en nitratudvaskning lavere end planteavlsniveauet, i alt 1.387 DE.

Desuden er det vurderet, at der ikke er andre kilder til forøget nitratudvaskning i Tangsø-oplandet.

Det konkluderes, at det reelle antal DE i 2015 for Tangsø-oplandet, som indebærer en udvaskning over planteavlsniveau er $8.151 \text{ DE} - 1.387 \text{ DE} = 6.764 \text{ DE}$. Det konkluderes hermed, at nitratudvaskningen til overfladevand fra oplandet til Tangsø ikke er stigende.

En uddybende redegørelse for ovenstående ses i bilag 15b.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) og Tangsø-oplandet:

Tangsøopland	
Opland til Natura 2000 området, ha	14.814
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	6.196
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	69
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (69 x 0,75 x 6.196)	320.643
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 8.618)	64.635
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (320.643+64.635)	385.278
Flynder Å (Yder Fjord, Nissum Fjord)	
Opland til Natura 2000 området, ha	30.327
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	19.713
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	72
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (72 x 0,75 x 19.713)	1.064.502
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 10.614)	79.608

Udvaskning i alt fra opland kg N/år (1.064.502 + 79.608)	1.144.110
Tvedvej 72	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspreddning i alt, ha	93,8
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	4,3
Samlede påvirkning til Natura 2000 området og Tangsø-oplandet, kg N/år (93,8 x 4,3 x 0,75)	303
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (303/1.144.110 x 100)	0,026
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Tangsø-oplandet, pct. (303/385.278 x 100)	0,079

*Standardudvaskningen er 78 kg N/ha/år for sandjord og 47 kg N/ha/år for lerjord, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord er beregnet til 303 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 1.144.110 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,026 %.

Sammenholdt med den samlede udvaskning fra Tangsø-oplandet på 385.278 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,079 %.

Udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Samlet vurdering

Nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet til Nissum Bredning er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til oplandet.

Derfor vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000 område nr. 28.

Nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet til Venø Bugt er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til oplandet.

Derfor vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000 område nr. 62.

Husdyrtrykket i oplandet til Tangsø, som er en del af udpegningsgrundlaget til Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord, er steget siden 2007. Det er ved en nærmere analyse kortlagt, at en del af dyreenhederne, som indgår i oplandet kan tilskrives udvidelse af økologiske bedrifter, samt udvidelse af konventio-

nelle bedrifter på vilkår om lavere nitratudvaskning end planteavlensniveauet.

Lemvig Kommune ikke er bekendt med forøget udvaskning af nitrat til overfladevand fra andre aktiviteter i oplandet. Herunder er der taget stilling til påvirkningen fra dambrug i oplandet.

Det vurderes heraf, at den samlede nitratudvaskning til Tangsø er faldende. Således vurderes det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000-område 65, Nissum Fjord.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura 2000 område 28, 62 eller 65.

4.2.2. Fosfor til overfladevand

Den tilgængelige forskningsbaserede viden om udvaskning af fosfor fra udbringningsarealer er begrænset. Erosionsbetingede tab, brinkerosion og udvaskning via drænedede lavbundsjord er udgør de væsentligste risici for fosfortab til vandmiljøet. Lavbundsarealer, skrånede arealer, grøftede eller drænedede arealer samt arealer, der ligger tæt på søer og vandløb, er således risikoområder.

For jorder der hverken er lavbundsarealer, kunstigt drænedede eller erosionstruede, er udvaskning det største risikoelement. Selv om fosfortabet fra landbrugsjorden til vandmiljøet – set i forhold til landbrugsjordens fosforpulje (i gennemsnit 4.700 kg P/ha) er begrænset (0,3 – 0,5 kg P/ha) kan det være kritisk for vandkvaliteten i specielt søer og fjorde¹ På højbundsarealer er jordens fosforbindingskapacitet generelt stor. Efterhånden som jorden mættes med fosfor, falder bindingskapaciteten, og fosforkoncentrationen i jordvæsken stiger. Dermed stiger også risikoen for udvaskning til vandmiljøet. De største tabsposter af fosfor stammer fra brinkerosion, cirka 50 % af det dyrkningsbetingede fosfortab², mens fosfortab fra drænedede jorder er en anden stor tabspost. I et tre-årig forskningsprojekt³ i Odense Å blev det målt hvordan fosfor var bundet i suspenderet jord. Fosfor i suspenderet jord er på alle årstider primært bundet til jernforbindelser med et gennemsnit på 59 %. Jernbundet fosfor og let absorberet fosfor er umiddelbart biotilgængelige i søer og fjorde.

¹ Rapport fra fosforfokusgruppen, VMPIII, 2004

² Jf. materiale udarbejdet i fbm. Forarbejdet til VMPIII (Poulsen og Rubæk, 2005)

³ VMPIII forskningsprojekt BUFFALO-P

Risikoarealer defineres som arealer, hvor der generelt er øget risiko for tab af fosfor til vandmiljøet ved udvaskning, jorderosion og overfladeafstrømning. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud til overfladevande, skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Derudover skal terrænhældningen også tages med i risikovurderingen.

Det søgte projekts fosforbelastning er vurderet ud fra Miljøstyrelsens Wiki-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>, hvoraf det fremgår, at:

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter § 13, jf. bilag 4 – gør op med reguleringen af fosforoverskuddet. Nævnets praksis er begrundet med, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor, der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer. Den ledende kendelse på området er nævnets afgørelse af 8. oktober 2012 (NMK-133-00045).

...

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, kan der tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med bilag 4. Tilsvarende fremgangsmåde kan anvendes i oplande, der ikke er karakteriseret som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. I disse oplande vil der kunne tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen.

Vandplanlægningen omfatter ikke alle søer. For sådanne søer er det kommunens lokale kendskab, der afgør om der er tale om en fosforoverbelastet sø.

I det konkrete projekt afvander 93,8 ha til Tangsø.

Tang Sø

Det fremgår af vandplanlægningen (bisisanalyse 2016-21 for Nissum Fjord) om Tangsø:

Tang Sø er en ca. 23 hektar stor lavvandet sø beliggende i et relativt fladt landskab, som hovedsageligt består af landbrugsarealer. De omkringliggende arealer udgøres primært af eng- og overdrevsarealer, hvor der mange steder findes græssende kreaturer. Undervandsvegetationen er artsrig med i alt 31-35 arter af undervandsplanter med henholdsvis en rødlistet og syv gullistede arter. Aborre og i mindre grad skalle er de dominerende fiskearter. Søen betegnes i vandplanen som en næringsrig sø.

Jævnfør vandplanen opfylder Tang Sø målsætningen om god økologisk tilstand. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nisum-fjord_med_forside.pdf, side 18ff]

Tang Sø belastes med næringsstoffer fra dambrug, renseanlæg, regnbetingede udledninger, spredt bebyggelse og landbrug. Vandplanen indeholder ikke krav om en indsats for Tang Sø i første planperiode. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nisum-fjord_med_forside.pdf, side 40]

Der vurderes derfor ikke at være grundlag for at stille skærpende krav til reduktion af fosforudledningen i oplandet til Tangsø.

Lemvig Kommune vurderer samlet set, at der ikke er grundlag for at stille supplerende skærpende krav om fosforbegrænsende tiltag på husdyrbruget.

5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Til bedriften ejes og forpagtes cirka 325 ha omdriftsarealer. Der sker ikke ændringer i markdriften ved det søgte projekt.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

Det drejer sig om damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus: Der er ikke potentielle fouragerings- eller rasteområder for insektædende flagermus inden for 1.000 meter af staldanlægget.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Der er ikke potentielle levesteder for birkemusen inden for 1.000 meter af staldanlægget.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Der er ikke potentielle raste- eller levesteder for odderen inden for bedriftens arealer.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø kan forekomme ved søer og vandhuller, der grænser op til bedriftens udbringningsarealer.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecyklus.

Søer og vandhuller, der grænser op til bedriftens udbringningsarealer er potentielle levesteder for strandtudsen.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Stor vandsalamander: Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved søer og vandhuller på bedriftens udbringningsarealer.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands-og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandre-

nes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Søer og vandhuller, der grænser op til bedriftens udbringningsarealer er potentielle levesteder for Stor vandsalamander.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets staldanlæg eller udbringningsarealer.

Lemvig Kommunes vurdering

Udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer i omdrift vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Det søgte projekt indebærer drift af landbrugsarealer, som ligger på tør og drænet jord, som ikke opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Struer Kommune har for udbringningsarealerne i Struer Kommune vurderet, at projektet ikke forstyrrer Bilag IV-arter eller forringer deres leve- eller ynglesteder.

Lemvig Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

6. Indkomne hørings svar

Hørings svar modtaget 22. juli 2016:

Hørings svar fra beboere på Tvedvej og nærmeste omegn vedr. udvidelse af svinefabrik på Tvedvej 72.

Vi er en flok naboer Tvedvej, som ser med stor bekymring på en udvidelse af den eksisterende svinefarm på Tvedvej 72. Vi er meget bekymrede, da vi forudser, at der vil komme yderligere gener (i forhold til de gener vi oplever i dag) hvis svinefabrikken skal udvides som vist på de tegninger, der er sendt med dokumenterne til naboeringen.

Vi stiller spørgsmålstejn ved, om det overhovedet er det rigtige område at placere en svinefabrik i, når der ikke længere er tale om en landejendom, da der ikke er beboelse på "gården" længere. Er det lovligt?

Vi synes, at det er meget bekymrende at man vælger at placere fabrikken i et område, hvor der ligger så mange beboelsesejendomme tæt på, som virkelig bliver ramt af alle generne – som ejer i øvrigt selv undgår, da han ikke bor på ejendommen.

Vi mener, at første etape er ok, da det er med til at sikre, at de nuværende stalde bliver lovlige. Anden etape er vi mere betænkelige ved!

Af grunde til vores bekymringer nævner vi:

- **Belastning af veje.**
Udvidelsen vil betyde en øget trafik af de enorme køretøjer med gylle og svin. Allerede nu kan vi se, at vejen er hårdt medtaget af den tunge trafik, hvilket vi må regne med bliver mindst tredoblet i forhold til i dag.
Der bor rigtig mange børnefamilier på Tvedvej, med børn som jævnlig færdes til fods og på cykel på vejen, og det er meget utrygt at sende børnene ud i trafikken. Der er i dag stor niveauforskel på vej og rabat, da de tunge køretøjer ødelægger vejen.
I personbil er det svært at passere transporterne i dag men vi er specielt bekymrede for børnene på cykel og til fods.
De tunge køretøjer støjer og støver enormt meget og om aftenen er lyset så skarpt, at det er meget generende.
Ligeledes ligger der ofte en masse jord, gyllerester, mudder og lignende på vejen, som er meget generende, når man kommer i bil.
- **Larm, støv og generende lys.**
Der er sat en alarm op på bedriften i dag, som har en meget høj og bippende lyd. Den kan ringe flere gange i løbet af døgnnet (også om natten), så det ikke er muligt at have vinduerne åbne om natten i sommervarmen, da det er en meget høj og gennemtrængende lyd.
Den øgede aktivitet omkring ejendommen må forventes at give væsentligt flere gener ift. støj, støv og det generende lys, som køretøjerne har påmonteret.
- **Fluer**
På nuværende tidspunkt oplever vi, at der er rigtig mange fluer om sommeren.

Med yderligere gylletanke er vi bekymret for, om der kommer endnu flere fluer og risikoen for udslip fra gylletankene kan true de omkringliggende søer og vandløb.

- *Gylle/lugtgener*

Med større gyllebeholdning må der også komme større gener - både flue- og lugtgener.

Der køres på nuværende tidspunkt gylle ud året rundt (!?). Det kan være en stor trussel for vores søer og vandløb og dyrelivet heri.

Her kan vi ligeledes nævne, at når vindretningen er i vest, nordvest og sydvest er vi omkringliggende naboer generet af lugten fra gården. (Bemærk venligst, at vindretningen herude oftest er i netop det vindhjørne).

- *Fald i huspriserne*

Alle ovennævnte punkter må tages i betragtning når det kommer til priserne på ejendommene på Tvedvej. Det kan næppe undgås, at der vil komme et fald i huspriserne hvis der kommer en svinefabrik i nabolaget. Det kan der ikke være nogen af beboerne på Tvedvej og omkringliggende veje der kan være interesserede i.

- *Hvem skal man kontakte ved uheld, brand eller lignende. Der bor ingen på ejendommen, så skulle der ske noget, er der ingen man kan kontakte.*

Skulle Teknik- og Miljøudvalget vælge at godkende forslaget, har vi nogle punkter, som vi forventer der bliver taget hånd omkring, for at mindske generne for naboerne og lokalsamfundet:

- *Læbælte*

Der bør plantes læbælte hele vejen rundt om fabrikken for at skærme for lyd, lys, støv og fluer.

- *Gylletanke*

Der bør etableres overdækning på de eksisterende gylletanke, da det kan fjerne en del af generne omkring lugt og fluer.

- *Fluebekæmpelse i staldene*

Det er vigtigt, at der bliver bekæmpet fluer i staldene, så genen for de omkringliggende ejendomme bliver mindst mulig.

- *Alarmen*

Den alarmløsning der findes på bedriften i dag skal laves om. Det tjener ikke noget formål, at alle naboerne skal generes hver gang der er en alarm. Det må kunne løses på en anden måde.

- *Vejbredde/rabat/cykelsti*

Tvedvej er ikke bygget til de tunge transportere, så derfor bør der findes en løsning, så vejen forbedres og forholdene for gående og cyklister bliver acceptable.

Vi håber, at Teknik- og Miljøudvalget vil overveje de betænkeligheder vi har omkring udvidelse af ejendommen på Tvedvej 72, da der er mange af beboerne i de omkringliggende ejendomme, der bliver ramt af generne.

Med venlig hilsen

Karsten og Bente Seerup, Tvedvej 79

Helle og Rene Laursen, Tvedvej 75

Anette og Brian Josefsen, Tvedvej 66

Sanne Pedersen og Per Larsen, Tvedvej 65

Lemvig Kommunes svar til høringsvaret:

Svar til flere naboer - høringsvar til Tvedvej 72

Lemvig Kommune har modtaget dit svar ved nabohøring af tillægsgodkendelse til Tvedvej 72, 7620 Lemvig.

Høringsvaret giver ikke anledning til at ændre afgørelsens udfald, eller at stille skærpende vilkår.

Lemvig Kommune meddeler endelig godkendelse i løbet af indeværende uge.

Afgørelsen annonceres på Lemvig Kommunes hjemmeside, <http://www.lemvig.dk/Horinger-og-afgoerelser.aspx>, hvor klagefrist og klagevejledning vil fremgå.

Nedrivning af beboelse

Reglerne for bopælspligt på landbrugsejendomme reguleres i Lov om Landbrugsejendomme⁴.

Det fremgår af lovens § 10, at beboelsesbygningen på en landbrugsejendom, der ejes lovligt sammen med en anden landbrugsejendom med beboelsesbygning, kan nedrives uden tilladelse eller fraskilles ved erklæring fra en praktiserende landinspektør, hvis dette tinglyses.

Lov om landbrugsejendomme administreres i øvrigt af NaturErhvervstyrelsen, se mere på <http://naturerhverv.dk/landbrug/arealer-og-vejendomme/landbrugsloven/bopaelspligt/>.

Belastning af veje

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning.

Belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

Konkrete ønsker om reovering/forbedring af veje, etablering af cykelsti, mv. kan rettes til Lemvig Kommunes Vej og Park-afdeling, mail tek-nik@lemvig.dk eller kontakt Hanne Underbjerg på 96 63 11 65.

Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.

---

⁴ Lov om landbrugsejendomme, Lovbek. nr.

Larm, støv og generende lys

Ansøger er enig i, at det nuværende alarmsystem skal ændres, og har oplyst til Lemvig Kommune, at alarmen laves om i indeværende uge.

Ejendommens miljøgodkendelse fra 2008 indeholder fortsat gældende vilkår om maksimale støjværdier. Lemvig Kommune vil ved en berettiget klage om støj foretage støjmålinger og påbyde de nødvendige støjdæmpende tiltag.

Ansøger har i dette tilfælde givet udsagn om, at alarmen laves om, og det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til overskridelse af støjvilkåret.

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at anse landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Støv og lysgener fra køretøjer, der færdes på offentlig vej kan ikke reguleres i ejendommens miljøgodkendelse, jævnfør bemærkningerne under *Belastning af veje*.

Fluer og risiko for gylleudslip

Husdyrbruget er forpligtet til at bekæmpe fluer i henhold til skadedyrlaboratoriets retningslinjer. Lemvig Kommune har ikke ved tidligere miljøtilsyn på ejendommen konstateret særlige problemer med fluer, og dit hørings svar giver ikke anledning til at stille skærpede vilkår om fluebekæmpelse.

Jeg vil anbefale, at du straks kontakter Lemvig Kommunes Natur og Miljøafdeling på 96 63 11 12 eller mail teknik@lemvig.dk når du oplever væsentlige fluegener, så vi har mulighed for at føre tilsyn og herved klarlægge omfang og kilde til fluegenerne.

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde de generelle regler for opbevaring af gylle. Gyllebeholderne skal være konstrueret til formålet, og der er på ejendommen krav om kontrol af beholderne hvert 5. år. Der vurderes derfor ikke at være en væsentlig risiko for gylleudslip som følge af den projekterede udvidelse.

Gylle/lugtgener

Lemvig Kommune har ved sagens behandling konstateret, at det søgte projekt overholder reglerne for harmoni i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 31⁵, samt at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning, jf. bekendtgørelsens § 9. Desuden indeholder ejendommens miljøgodkendelse fra 2008 et fortsat gældende vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid skal råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, hvilket er en skærpelse af de generelle regler om opbevaringskapacitet.

---

⁵ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1318 af 26. november 2015

Husdyrbruget er desuden forpligtet til at overholde Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler om anvendelse af husdyrgødning (bekendtgørelsens kapitel 10).

Det fremgår af forslaget om tillægsgodkendelse, afsnit 3.4.1, side 30-31, at afstandskravet for lugt til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Ved sagsbehandlingen er der beregnet en lugtkonsekvensradius for det søgte projekt på 1.260 meter. Lugtkonsekvensradius beskriver den afstand, inden for hvilken der periodevis kan forventes lugt fra det søgte projekt. Beskyttelsesniveauet for lugt tillader således, at beboere til husdyrbrug udsættes for lugt.

Afstandskravet for lugt er overholdt og det er heraf Lemvig Kommunes vurdering, at lugtbidraget ikke er væsentligt. Som nævnt tidligere betragtes landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, herunder et periodevist mærkbart lugtbidrag.

Fald i huspriserne

Lemvig Kommune kan i afgørelser efter Husdyrgodkendelsesloven kun tage stilling til forhold, der er omfattet af Husdyrgodkendelsesloven.

Lemvig Kommune har som godkendelsesmyndighed ikke kompetence til at tage stilling til forhold vedrørende værdiforringelse af fast ejendom.

Driftsforstyrrelser/uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, bilag 6 i forslaget om godkendelse. Beredskabsplanens forside indeholder en telefonliste med relevante kontaktoplysninger ved driftsforstyrrelser og uheld.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal opbevares på ejendommen og være tilgængelig for alle ansatte.

Læbælte

Staldanlægget udgør på grund af sin størrelse et markant element i landskabet set fra de lavere liggende nabobeboelser mod vest, sydvest og syd. Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at der etableres og til steds vedligeholdes et tre-rækket læbælte omkring den projekterede gyllebeholder. Vilkår om beplantning stilles med henblik på at dæmpe ejendommens fremtræden i landskabet. Erfaringer med beplantning omkring ejendomme viser ikke entydigt, at gener herved begrænses. Fluer breder sig i ly af beplantninger, og beplantninger nær bygninger kan skabe lokale vindforhold, der medfører at ventilationsluft fra stalde trækkes mod jorden og derved forårsager større lugtbidrag. Der vurderes derfor ikke at være en væsentlig miljøeffekt af at etablere læbælte omkring hele ejendommen.

Gylletanke

Ansøger har valgt ikke at etablere overdækning på de eksisterende gyllebeholdere. Kommunen har ikke hjemmel i Husdyrgodkendelsesloven til at

stille vilkår om konkrete miljøtiltag, som for eksempel overdækning af gyllebeholdere.

Fluebekæmpelse

Den eksisterende miljøgodkendelse indeholder vilkår om fluebekæmpelse efter Skadedyrlaboratoriets retningslinjer. Se i øvrigt under *Fluer og risiko for gylleudslip*.

Retsligt grundlag for afgørelsen

Kommunen må ikke meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3⁶.

Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at de beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, ikke overskrides.

Lemvig Kommune har ved sagens behandling konstateret, at alle beskyttelsesniveauerne i bilag 3 (lugt, ammoniak, nitrat og fosfor) er overholdt.

Lemvig Kommune har ved sagsbehandlingen vurderet, at det søgte projekt anvender den bedste tilgængelige teknik, samt at det søgte projekt ikke udgør risiko for tilstandsændringer eller skadevirkninger på beskyttet natur. Lemvig Kommune har desuden vurderet, at det søgte projekt ikke udgør en væsentlig landskabelig påvirkning.

På den baggrund vurderer Lemvig Kommune, at der ikke er hjemmel i Husdyrgodkendelsesloven til at meddele afslag på det søgte projekt.

Venlig hilsen

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

---

⁶ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 44 af 11. januar 2016

Hørings svar modtaget 28. juli 2016:

Nabohøring af forslag til tillægsgodkendelse - Tvedvej 72, Fabjerg - J.nr.: 09.17.18P19-0099

Hej!

Hermed et par kommentarer til ovenstående.

Det er en stor udvidelse af den tilladte årsproduktion fra nu 9.880 stk. slagtesvin til

Trin 1: 20.520 smågrise og 10.500 slagtesvin, og

Trin 2: 20.520 smågrise og 20.030 slagtesvin

Med den nuværende bestand af svin på Tvedvej 72 er vi af og til generet af lugten fra denne produktion, når vindforholdene er i nordvest. Generne kan være både indendørs og især udendørs, så man ikke kan hænge vasketøj ud. Disse lugtgener bliver med det kommende meget øgede dyrehold sandsynligvis større, selv om intentionen er at eliminere lugten.

Bilag 9 nævner, at det årlige antal transporter forventes at stige fra 496 til 798.

Der estimeres en stigning alene i antallet af gylletransporter pr. lastbil fra 50 til 150. I perioder kommer der mange lastbiler forbi os i døgndrift, formodentlig fra og til Lemvig Biogas, og dette antal bliver altså tredoblet. Hertil kommer andre leverancer og afhentninger, som for størstedelens vedkommende sikkert også kommer til Tvedvej 72 fra / mod Fabjergvej. Det bliver en betydelig yderligere belastning med meget tung trafik på Tvedvej – og mere støj.

Med venlig hilsen

Anette Kristensen

Tvedvej 87

Fabjerg

7620 Lemvig

Lemvig Kommunes svar til hørings svaret:

Svar til Tvedvej 87 - hørings svar til Tvedvej 72

Lemvig Kommune har modtaget dit svar ved nabohøring af tillægsgodkendelse til Tvedvej 72, 7620 Lemvig.

Hørings svaret giver ikke anledning til at ændre afgørelsens udfald, eller at stille skærpende vilkår.

Lemvig Kommune meddeler endelig godkendelse i løbet af indeværende uge. Afgørelsen annonceres på Lemvig Kommunes hjemmeside, <http://www.lemvig.dk/Horinger-og-afgorelser.aspx>, hvor klagefrist og klagevejledning vil fremgå.

Lugtgener

Det fremgår af forslaget om tillægsgodkendelse, afsnit 3.4.1, side 30-31, at afstandskravet for lugt til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Ved sagsbehandlingen er der beregnet en lugtkonsekvensradius for det søgte projekt på 1.260 meter. Lugtkonsekvensradius beskriver den afstand, inden for hvilken der periodevis kan forventes lugt fra det søgte projekt.

Beskyttelsesniveauet for lugt tillader således, at beboere til husdyrbrug udsættes for lugt.

Tvedvej 87 ligger cirka 800 meter fra Tvedvej 72, og i kan derfor forvente, at der periodevis vil være lugtgener.

Afstandskravet for lugt er overholdt og det er heraf Lemvig Kommunes vurdering, at lugtbidraget ikke er væsentligt.

Det er praksis at landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, herunder et periodevist mærkbart lugtbidrag.

Trafikale forhold

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning.

Det søgte projekt indebærer, at antallet af transportere til og fra Tvedvej 72 forøges væsentligt. Den heraf følgende større belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning.

Konkrete ønsker om reovering/forbedring af veje, etablering af cykelsti, mv. kan rettes til Lemvig Kommunes Vej og Park-afdeling, mail teknik@lemvig.dk eller kontakt Hanne Underbjerg på 96 63 11 65.

Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Støj

Ejendommens miljøgodkendelse fra 2008 indeholder et fortsat gældende vilkår om maksimale støjværdier. Lemvig Kommune vil ved en berettiget klage om støj foretage støjmålinger og påbyde de nødvendige støjdæmpende tiltag.

Jeg vil anbefale, at du straks kontakter Lemvig Kommunes Natur og Miljøafdeling på 96 63 11 12 eller mail teknik@lemvig.dk, hvis du oplever væsentlige støjgener. Det giver de bedste muligheder for at føre tilsyn og herved klarlægge omfang og kilde til støjgenerne.

Retsligt grundlag for afgørelsen

Kommunen må ikke meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3⁷.

---

⁷ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 44 af 11. januar 2016

Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at de beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, ikke overskrides.

Lemvig Kommune har ved sagens behandling konstateret, at alle beskyttelsesniveauerne i bilag 3 (lugt, ammoniak, nitrat og fosfor) er overholdt.

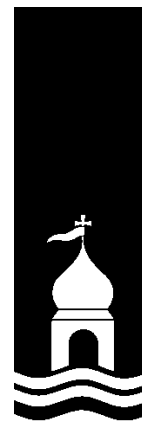
Lemvig Kommune har ved sagsbehandlingen vurderet, at det søgte projekt anvender den bedste tilgængelige teknik, samt at det søgte projekt ikke udgør risiko for tilstandsændringer eller skadevirkninger på beskyttet natur. Lemvig Kommune har desuden vurderet, at det søgte projekt ikke udgør en væsentlig landskabelig påvirkning.

På den baggrund vurderer Lemvig Kommune, at der ikke er hjemmel i Husdyrgodkendelsesloven til at meddele afslag på det søgte projekt.

Venlig hilsen

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

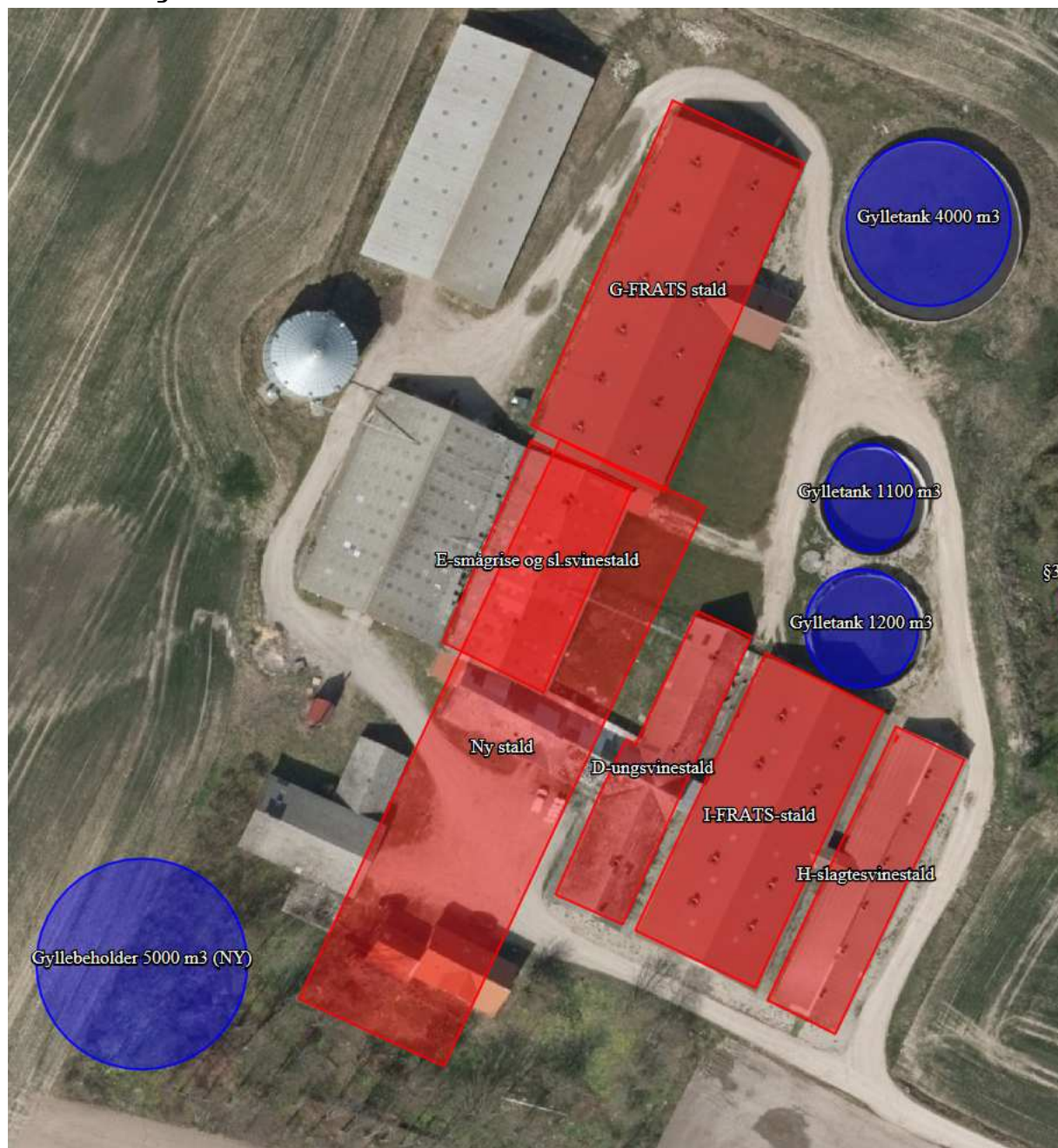

Bilag

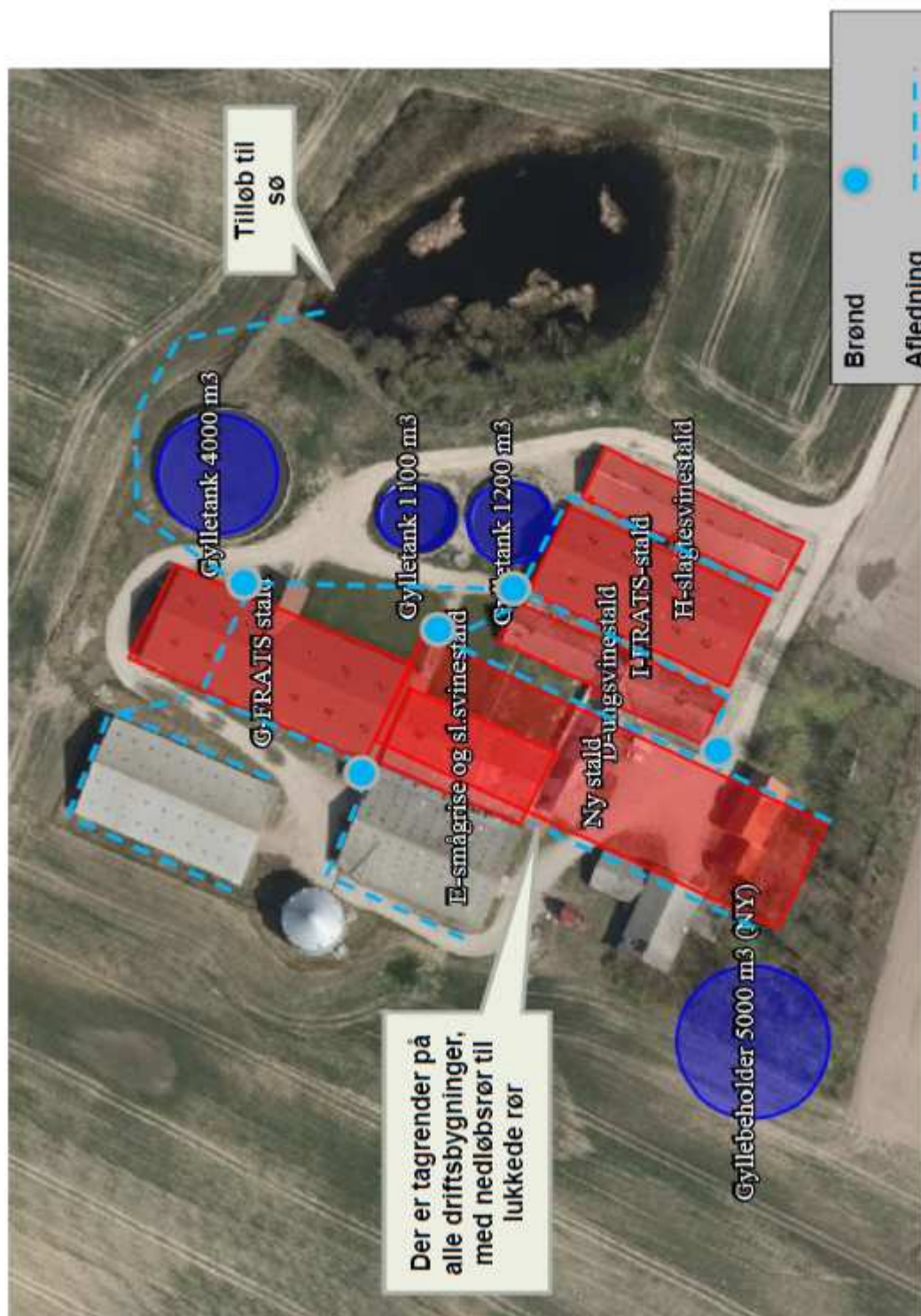
Bilag 1

Projekteret staldanlæg ved Trin 2.

Bilag 2

Tvedvej 72

Afløbsforhold

SvineRådgivningen

Bilag 3 - beplantning

Placering af beplantning omkring gyllebeholder og sydlig staldgavl jf. vilkår er markeret med grønt.

Bilag 4

Miljøgodkendelse vedr. ejendommen
Tvedvej 72 / Kurt Sjøgaard

Bilag vedr. affald

Affaldsopgørelse.

Tabel for fast affald

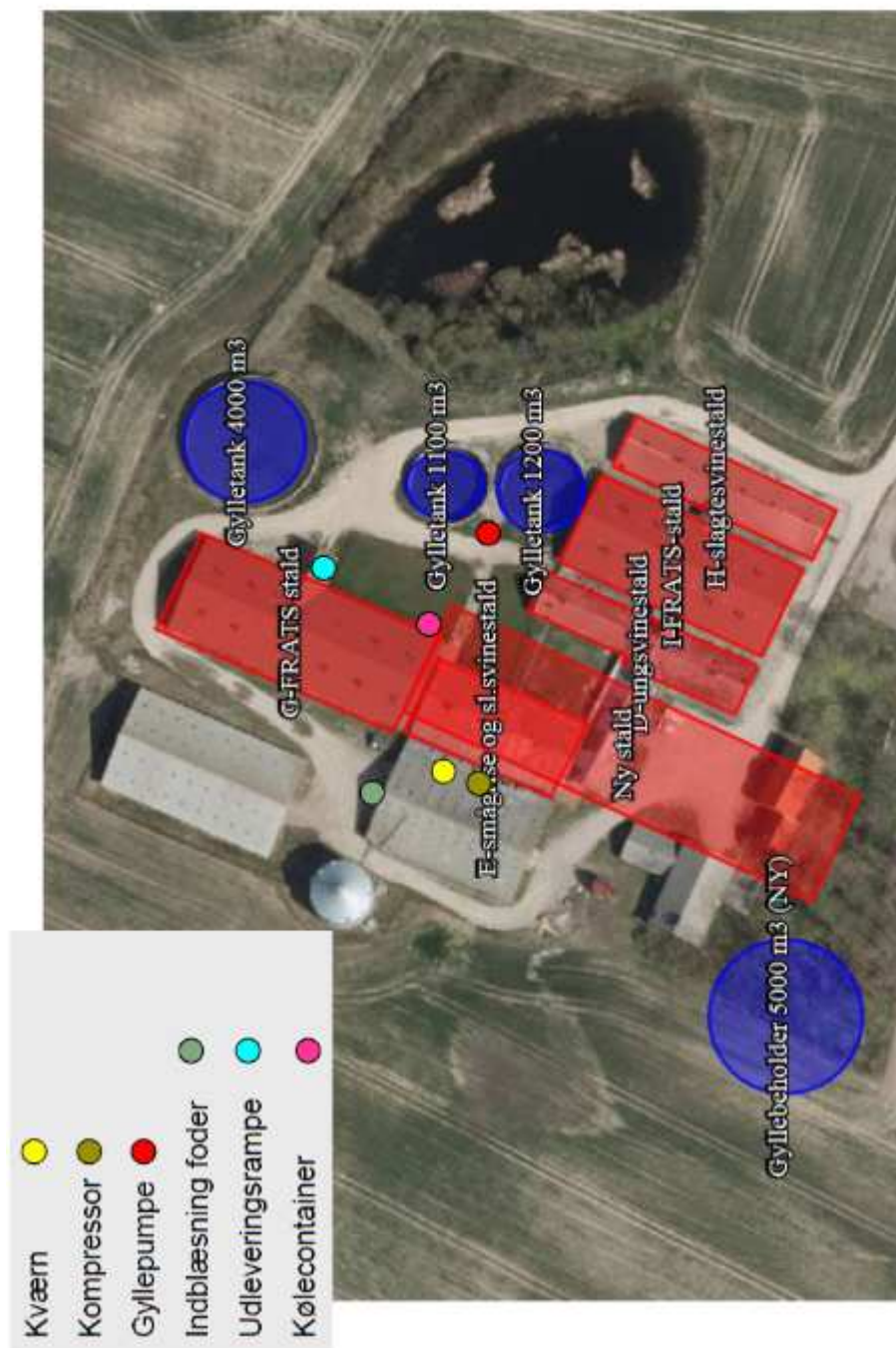
ISAG kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	Container	Afhentes af Lemvig Beton AS renovation
23.00	Ikke forbrændingseget		Afhentes af Lemvig Beton AS renovation
50.00	Papir/pap	Container	Afhentes af Lemvig Beton AS renovation
51.00	Glas	Container	Afhentes af Lemvig Beton AS renovation
52.00	Plast	Container	Afhentes af Lemvig Beton AS renovation
52.00	Heraf PVC	Container	Afhentes af Lemvig Beton AS renovation

Tabel for olie- og kemikalier

EAK Kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
13 02 03 00	Spildolie	Ingen	Ingen
18 02 01 00	Kanyler	I lukket beholder i besætningsområdet	Afhentes af Manus Pedersen
02 01 09 00	Kemikalier	Ingen	Ingen
20 01 18 00	Medicin (flasker)	I beholder i besætningsområdet	Afhentes af Manus Pedersen
02 01 02 00	Døde dyr	Under kadaverkappe / i container	DAKA

Bilag 5

Tvedvej 72

Støv- og støjkilder

SwineRådgivningen

Bilag 6

Beredskabsplan for Tvedvej 72 7620 Lemvig

UDARBEJDET AF: SVINERÅDGIVNINGEN, BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING
I SAMARBEJDE MED EJER: KURT SJØGAARD, REMMERVEJ 7, 7620 LEMVIG

SvineRådgivningen

Telefonliste

Ejer kontaktes på : 4088 3264

Miljømyndighed	96 63 12 00
Falck	70 10 20 30
Brandvæsen	112
Lægevagt	70 11 31 31
Tandlægevagt	70 11 31 31
Landbocenteret, Lemvig Landbof.	96 63 05 44
Dyrlæge,	86 69 00 55
Elektriker	97 85 11 44
Smeden	97 89 30 12
VVS	21 20 40 15

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

- Ved brand – ring 112 – oplys:
- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
  - Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
  - Er der tilskadekomne – hvor mange
  - Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

- Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:
- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
  - Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
  - Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til _NOE___ og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. _97421488__

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

Bilag 7a – Trin 1
Opbevaringsbehov.

SvineRådgivningen

Ejer:	Kurt Sjøgaard
Adresse:	Tvedvej 72, Lemvig

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t	t pr. DE
løbe-dr	0		0,0		0	
farestald					0	
smågrise	20520	#DIV/0!	101,8	1,073	3.191	31,3
slagtesvin	10500		292,5	1,086	5.814	19,9
i alt			394,4		9.005	22,8
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					6.754	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	6,5	
smågrise		
ind	ud	korrektion
6,5	32	1,07

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
32	112	1,09

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28-10-09
 DE og vægtkorrektioner senest redigeret november 2014.
 DE beregnet med norm 29,6 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gyllebeholder 1	1100	16
Gyllebeholder 2	1200	18
Gyllebeholder 3	4000	59
Kanaler/fortank	500	7
		0
		0
		0
Total opbevaringskapacitet	6800	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	9,06	

Opbevaringskapacitetsberegning for Trin 1.

Bilag 7b – Trin 2

Opbevaringsbehov.

SvineRådgivningen

Ejer:	Kurt Sjøgaard
Adresse:	Tvedvej 72, Lemvig

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t	t pr. DE
løbe-dr	0		0,0		0	
farestald					0	
smågrise	20520	#DIV/0!	101,8	1,073	3.191	31,3
slagtesvin	20030		558,0	1,086	11.090	19,9
i alt			659,9		14.281	21,6
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					10.711	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	6,5	
smågrise		
ind	ud	korrektion
6,5	32	1,07

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
32	112	1,09

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28-10-09
 DE og vægtkorrektioner senest redigeret november 2014.
 DE beregnet med norm 29,6 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gyllebeholder 1	1100	10
Gyllebeholder 2	1200	11
Gyllebeholder 3	4000	35
Gyllebeholder 4 (NY)	5000	44
		0
		0
		0
Total opbevaringskapacitet	11300	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	9,49	

Opbevaringskapacitetsberegning for Trin 2.

Bilag 8

Miljøgodkendelse af ejendommen Tvedvej 72 / Kurt Sjøgaard

Redegørelse for BAT

Anlæg

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	
Staldsystemer	<p>Alle stipladser til smågrise renoveres og er fremover med delvis fast gulv, der er BAT for smågrise.</p> <p>En del af eksisterende stipladser til slagtesvin er etableret med drænet bund. Denne bundtype er ikke BAT, men staldenes stand og funktion berettiger endnu ikke til renovering. Stipladserne fastholdes i driften. Resten af de eksisterende stipladser er på delvis fast bund 25-49%, der er BAT for slagtesvin. Ny slagtesvinestald etableres af hensyn til ammoniakudledningen med delvis fast bund 25-49%.</p>
Mere effektiv fodring	<p>Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.</p> <p>Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering. Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstoftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden.</p> <p>Ansøger ønsker i at anvende foderkorrektion som vilkår for at imødekomme kravet omkring BAT. Dette medfører vilkår til fosforindholdet i blandingerne til slagtesvin, således beregnet til et max indhold på 4,68 g P/ FEsv.</p> <p>Således beregnes besætningens P ab dyr jf. følgende formel;</p> $P \text{ ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$ <p>$P \text{ ab dyr} = 0,63$</p> <p>Der vil som dokumentation for kravet føres løbende kontrol med iblandingen ved hjælp af indlæggssedler og blandingsoptimeringer.</p>
Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i smågrise- og slagtesvinestalde på aktivitetsarealet. Overbrusningen har til formål at nedkøle grisene i varme perioder, for at undgå svineri i stalden. I køligere perioder fugter man spaltearealet for at målrette</p>

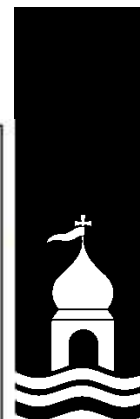
Side 1 af 3.

	<p>grisenes gødeadfærd mod det område hvor fordampningen er mindst.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin. Bemærk: Der overbuses ikke i klimastalde før grisene vejer over 20 kg! Denne undtagelse foretages af velfærdsmæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på grisenes temperaturregulering og lokalklima.</p>
Gyllekøling	<p>Der monteres gyllekøling med varmegenvinding på den nye slagtesvinestald.</p> <p>Gyllekølingen erstatter 23.300 liter indkøbt fyringsolie, og varmen genanvendes direkte. Effekt 18 %.</p>
Management	<p>Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p> <p>Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Der føres gødningsregnskab for bedriften, med hjælp fra Planteavlskonsulent, hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning.</p> <p>Mekanisk udstyr, som foderanlæg, overbrusning o.lign. kontrolleres dagligt for funktionssvigt.</p> <p>Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>
Vand- og energiforbrug	<p>Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.</p> <p>I foderautomaterne tilbydes dyrene rent vand i forbindelse med fodring, her er som bekendt krybbe placeret under ventilen for at imødekomme evt. spild.</p> <p>Lovpligtig overbrusning til slagtesvinene er tids og temperaturstyret, for at mindske spild. Staldene iblødsættes før rengøring for at mindske vandforbruget.</p> <p>Elektricitet anvendes til ventilation, lys, foderanlæg og ved overpumpning af gylle.</p> <p>Indendørs og udendørsbelysning er tidsstyret/styret af bevægelsessensorer og er i størst muligt omfang isat lavenergi pærer.</p> <p>Der er tændt for lyset i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p>
Gødningsopbevaring	<p>Mindre tanke har ingen faste overdækninger. Disse vedligeholdes med flydelag og tilses jf. logbogen. Flydelaget vedligeholdes ved tilsætning af halm.</p> <p>Der monteres overdækning på den nye gyllebeholder. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.</p>

	<p>Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpålagte regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p> <p>Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.</p>
Gødningsudbringning	<p>Gyllen afsættes primært til udbringning på egne og forpagtede arealer. En mindre fraktion sendes til afgang på Lemvig Biogas, den afgassede biomasse tilbageføres ikke men afsættes direkte fra biogasanlægget.</p> <p>Gyllen nedfældes eller slangeudlægges alt efter afgrøde. Der tages forbehold for vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).</p> <p>Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.</p> <p>Udbringning af gylle sker generelt indenfor normal arbejdstid, og aldrig på søn- og helligdage.</p> <p>Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan i samarbejde med konsulent, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.</p>

Bilag 9

Miljøgodkendelse af ejendommen Tvedvej 72 / 7620 Lemvig

Transporter

Antal	Kapacitet pr. læs	Antal transporter pr. år	
		Før udvidelse	Efter udvidelse
Smågrise (til)	Lastbil	50	52
Slagtedyr	Lastbil	100	104
Døde dyr	Lastbil	20	52
Færdigfoder	Lastbil	20	52
Levering af olie	Lastbil	6	8
Gylle	Traktor	200	300
Gylle	Lastbil	50	150
Div. transporter	Lastbil	50	50
Transporter i alt		496	768

Herudover forekommer traktorkørsel i forbindelse med almindeligt markarbejde som ikke vil påvirkes af udvidelsen.

Bilag 11

BAT-niveau for P - Trin 1

---

antal DE	dyretype	Emissionsgrænseværdi/DE	BAT-niveau
292,53	slagtesvin	22,30	6523,4
101,43	smågrise	29,2	2961,8
SUM			9485

BAT-niveau for P - Trin 2

---

antal DE	dyretype	Emissionsgrænseværdi/DE	BAT-niveau
558,03	slagtesvin	22,30	12444,1
101,43	smågrise	29,2	2961,8
SUM			15406

SIBN, 23/5-2016

Bilag 12

POSTBOKS 19
ØSTERGADE 11-15
7600 STRUER

T: 96 84 84 84
F: 96 84 81 09
E: STRUER@STRUER.DK

WWW.STRUER.DK

DATO
06-06-2016

JOURNALNUMMER
09.17.18-P19-6-16

RÅDHUSET, PLAN OG MILJØ
ØSTERGADE 13
7600 STRUER

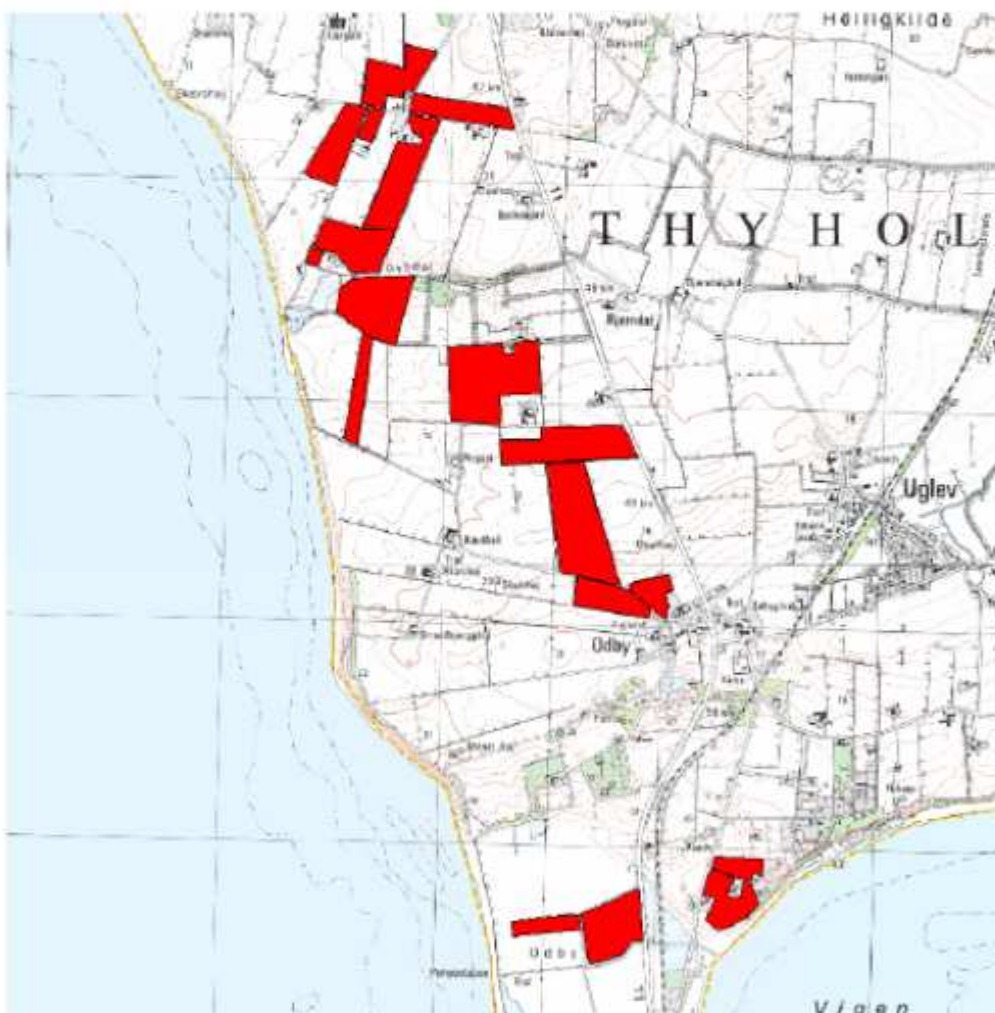
E: TEKNISK@STRUER.DK
T: 96848484

SAGSBEHANDLER:
PERNILLE FOG
T: 96848482

§ 46 udtalelse

Tvedvej 72, Lemvig Kommune

vedr. arealer beliggende i Struer Kommune

Struer Kommune bruger it i sagsbehandlingen. Derfor skal kommunen følge persondataloven og gøre dig opmærksom på dine rettigheder efter denne lov: Når kommunen indsamler og/eller behandler personoplysninger om dig, har du ret til at få indsigt i disse oplysninger og gøre indsigelse, hvis oplysningerne er forkerte. Kommunen skal slette/andre forkerte oplysninger. Vil du vide mere om persondataloven, kan du læse en udførlig vejledning på Datastyrelsen hjemmeside: www.datastyrelsen.dk

§ 46 udtalelse vedr. arealer beliggende i Struer Kommune

Lemvig kommune har ved mail af 23. maj 2016 anmodet Struer Kommune om en udtalelse vedrørende udbringningsarealer tilhørende Tvedvej 72, 7620 Lemvig, da arealerne skal modtage husdyrgødning fra et § 12 godkendt husdyrbrug.

Arealerne drives af Kurt Andersen Sjøgaard, Remmervej 7, Gudum, 7620 Lemvig.

§ 46 udtalelsen vedrører alene udbringningsarealerne der er beliggende i Struer Kommune svarende til 91,3 ha. En oversigt over arealerne fremgår af bilag 1.

Nedenstående er Struer Kommunes faglige vurdering og forslag til vilkår for arealerne til indarbejdelse i den samlede miljøgodkendelse jvf. § 46 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹.

Forslag til vilkår

---

1. Husdyrgødningstyperne må ikke afvige fra det ansøgte og indhold af N og P må ikke overstige det ansøgte.
2. På arealerne 55-0 og 55-1 skal der anvendes G3-sædskifte med 25-35 % miljøgræs. Følgende krav til miljøgræsset skal være opfyldt:
  - Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte.
  - Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere et tæt græsdekke på hele det pågældende areal med miljøgræs fra host og frem til 1. februar det følgende år.
  - Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
  - Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafroden, dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd accepteres ikke.
  - Der er ingen krav til græsart.
  - Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra host og frem til 1. februar.
3. Der må ikke dyrkes bælgplanter på arealerne.
4. Der skal på udbringningsarealet etableres 4 % ekstra efterafgrøder ud over den til enhver tid gældende lovpligtige andel med efterafgrøder. Efterafgrøderne skal følge de samme krav som gælder for de lovpligtige efterafgrøder.

Drift af arealerne

Hele ejendommens udbringningsareal på i alt 324,70 ha, modtager husdyrgødning svarende til i alt 453,2 DE.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Tabel 1. Sammensætning af husdyrgødning til udbringningsarealer

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Kvæggylle	500,00	100,00	0	5,00
Svinegylle	48132,37	10539,93	0	448,20
Total	48632,37	10639,93	0	453,20

Der udbringes 1,4 DE/ha på det samlede areal.

Husdyrgødningstypen (tabel 1) må ikke ændres fra det ansøgte, da det er en forudsætning for de beregninger, Struer Kommune har vurderet arealerne efter. Den samlede mængde udbragte næringsstoffer må ikke overstige de i tabel 1 angivne kg.

I ansøgningen er oplyst følgende om arealerne:

Tabel 2. Arealer i Struer Kommune

Navn	Ha	Drænet	Jb Type	Vandret	Sædskifte	Ref. Sædskifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	Gvand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
41-1	8,26	Nej	JB3	Nej	S4	S4	8,26	0,00	0,00	0,00	0,00	8,26	0,00	0,00	0,00
41-2	2,20	Ja	JB3	Nej	S4	S4	2,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,20	0,00
42-0	12,18	Nej	JB3	Nej	S4	S4	12,18	0,00	0,00	0,00	0,00	12,18	0,00	0,00	0,00
43-0	5,66	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,66	0,00	0,00	0,00	0,00	5,66	0,00	0,00	0,00
43-1	7,68	Ja	JB3	Nej	S4	S4	7,68	0,00	0,00	0,00	0,00	7,27	0,00	0,41	0,00
43-2	0,46	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00
51-0	4,23	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,23	0,00	0,00	0,00	0,00	4,23	0,00	0,00	0,00
52-0	7,17	Nej	JB3	Nej	S4	S4	7,17	0,00	0,00	0,00	0,00	7,17	0,00	0,00	0,00
53-0	4,85	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,85	0,00	0,00	0,00	0,00	4,85	0,00	0,00	0,00
54-0	5,09	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,09	0,00	0,00	0,00	0,00	5,09	0,00	0,00	0,00
54-1	1,09	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,09	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	0,00	0,00	0,00
55-0	4,12	Nej	JB3	Nej	G3	S4	1,47	2,65	0,00	0,00	1,31	4,12	0,00	0,00	0,00
55-1	1,78	Nej	JB3	Nej	G3	S4	1,78	0,00	0,00	0,00	1,62	1,78	0,00	0,00	0,00
57-0	11,41	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,18	6,23	0,00	0,00	0,00	11,41	0,00	0,00	0,00
58-0	3,66	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	3,66	0,00	0,00	0,00	3,66	0,00	0,00	0,00
59-0	2,89	Nej	JB3	Nej	S4	S4	2,89	0,00	0,00	0,00	0,00	2,89	0,00	0,00	0,00
60-0	2,16	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	2,16	0,00	0,00	0,00	2,16	0,00	0,00	0,00

Sædskifte

I ansøgningen er valgt et sædskifte, der svarer til referencesædskiftet - S4 – dog er der på markerne 55-0 og 55-1 valgt et grundvands-sædskifte G3 for at reducere udvaskningen af kvælstof til grundvand. Vurderingen fremgår af grundvandsafsnittet. Der er stillet forslag om vilkår til sædskiftet.

Jordtype

Det er oplyst, at jordtypen er JB3 på alle arealerne beliggende i Struer Kommune. Dette stemmer til dels overens med Struer Kommunes oplysninger, bortset fra markerne 58-0 og 60-0 er registreret som JB4. Struer Kommune vurderer, at det ikke har betydning for vurdering af projektet.

Udbringning af husdyrgødning

Påvirkning af natur med luftbåren ammoniak

Arealerne er tidligere vurderet af Struer Kommune jf. udtalelsen af 27. februar 2008. Husdyrtrykket på arealet var dengang 1,39 DE/ha. Den mængde husdyrgødning, der bliver tilført arealerne, er derfor tilnærmelsesvis den samme. Struer Kommune vurderer derfor, at ammoniaknedfaldet fra arealerne ikke ændrer sig med det ansøgte.

Der skal derfor ikke stilles vilkår i forhold til påvirkning af beskyttet natur med luftbåren ammoniak.

Struer Kommune skal dog bemærke at det bør inddrages i godkendelsen, at udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses.

Afstande til byzone, sommerhusområder og områder i landzone der ved lokalplan er udlagt til boligområder

Husdyrgødning og afgasset biomasse må ikke udbringes på lørdage samt son- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Reglerne fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Markerne 55-0 og 55-1 ligger nærmere end 200 meter til sommerhusområdet Skibdal. Disse marker må der derfor ikke udbringes husdyrgødning og afgasset biomasse på i perioderne lørdage samt son- og helligdage.

Overfladevand

Hovedparten af de 91,3 ha ligger i oplandet til Nissum Bredning (76,6 ha). En mindre del ligger i oplandet til Kås Bredning, Venø Bugt, Sallingsund (14,7 ha)

Struer Kommune har forudsat at Lemvig Kommune medtager arealerne i en samlet beregning og vurdering af bedriftens udledning af næringsstoffer til ovennævnte vandoplande.

Fosfor – konkret vurdering

Arealerne er vurderet i relation til risikoen for brinkerosion og overfladeafstrømning ved grøfter, vandløb og søer.

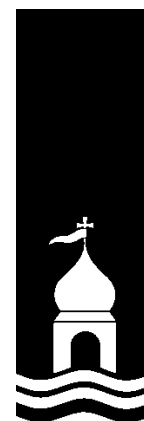
Ansøgningen viser, at der er et fosforoverskud på 15,9 kg P/ha/år og at ansøgningen overholder Husdyrbruglovens generelle beskyttelsesniveau for fosfor.

Det er i ansøgningen oplyst at arealer 41-0, 41-2 og 43-1 er drænedede. Heraf er 41-0 og 41-2 lavbund med okkerklasse I.

Langs den sydlige del af mark 41-0 løber et vandløb, der afvander til Nissum Bredning. Mark 41-0 ligger i et forholdsvis fladt terræn med meget ringe fald. Struer Kommune vurderer, at der ikke er væsentlig risiko for overfladeafstrømning fra marken til vandløbet på grund af det flade terræn.

Nissum Bredning, er Natura 2000 vandområde, der er overbelastet af fosfor. Der er i husdyrbrugloven stillet krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Disse forudsætninger er lagt til grund for beregningerne, der fremgår af ansøgningen.

Beregningerne i ansøgningen har derfor taget hensyn til at der kan komme et ekstra bidrag af fosfor fra de drænedede marker beliggende indenfor lavbundsareal.

Samlet vurdering med hensyn til overfladevand

Samlet set vurderer Struer Kommune derfor, at der ikke er konkrete forhold der giver anledning til at skærpe beskyttelsesniveauet for fosfor.

Struer Kommune forudsætter at Lemvig Kommune foretager en samlet vurdering med hensyn til overfladevand.

Struer Kommune vil lade det være op til Lemvig Kommune (ud fra overfladevandsvurderingerne) at beslutte, om der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet for fosfor, som følge af det samlede projekts udledning af fosfor til Nissum Bredning, der er Natura 2000 område overbelastet med fosfor.

Grundvand

Beskyttelsen af grundvandet er rettet mod nitratfølsomme indvindingsområder.

En del af markerne 55-0 og 55-1 overlapper med indsatsplanen for Thyholm.

Ansøgningen viser at udvaskningen for disse 2 marker ligger på 60 mg Nitrat/l. Udvasningen svarende til et plantebrug er 61 mg nitrat/l. Beregningerne viser, at der sker en reducere af udvaskningen af kvælstof på både mark 55-0 og 55-1 på 6 mg nitrat/l i forhold til nudrift.

Jf. indsatsplanen for Thyholm må der ikke ske en merudvaskning, hvis udvaskningen i ansøgt drift ligger over 50 mg/l. Nitratudvaskningen må heller ikke overstige udvaskningen svarende til et planteavlsbrug.

Vurdering

Ansøger har valgt et grundvandssædskifte G3 på de 2 marker, der ligger indenfor indsatsplanen for Thyholm.

Ansøgningen viser at begge kriterier er opfyldt. Struer Kommune stiller forslag til at forudsætningen om grundvandssædskifte G3 på markerne 55-0 og 55-1 skal fastholdes ved vilkår.

Internationalt beskyttede arter (Habitatdirektivets bilag IV-arter)

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Struer kommune:

- spidssnudet fro
- stor vandsalamander
- strandtudse
- odder
- birkemus
- småflagermus
- markfirben

Struer kommune er ikke bekendt med tilstedeværelse af bilag IV-arter på eller umiddelbart op til udspretningsarealerne og vurderer, at de ikke vil blive negativt påvirkede af projektet, idet der ikke

ændres på driftsformen.

Samlet vurderes det, at forpligtelserne til at varetage beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder og arter tilgodeses gennem de generelle vilkår til driften, som stilles efter husdyrbrugloven. Struer Kommune vurderer, at driften hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil ændre på internationale naturbeskyttelsesområders gunstige bevaringstilstand.

Landskab og kulturmiljø

Mange steder grænser markerne op til beskyttede diger.

Digerne er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29a. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Struer Kommunes samlede vurdering

Struer Kommune vurderer, at arealerne kan drives uden at påføre omgivelserne en forurening, som er uforenelig med de fastlagte beskyttelsesniveauer i husdyrbrugloven såfremt forudsætningerne for beregningerne i ansøgningen fastholdes ved vilkår som foreslået.

Struer Kommune kan oplyse, at arealerne 55-0 og 55-1 er ejet af Torben Ballegaard Sorensen, Elsdyrvej 26, 8270 Højbjerg.

På Struer Kommunes vegne

Pernille Fog
Landbrugsgruppen

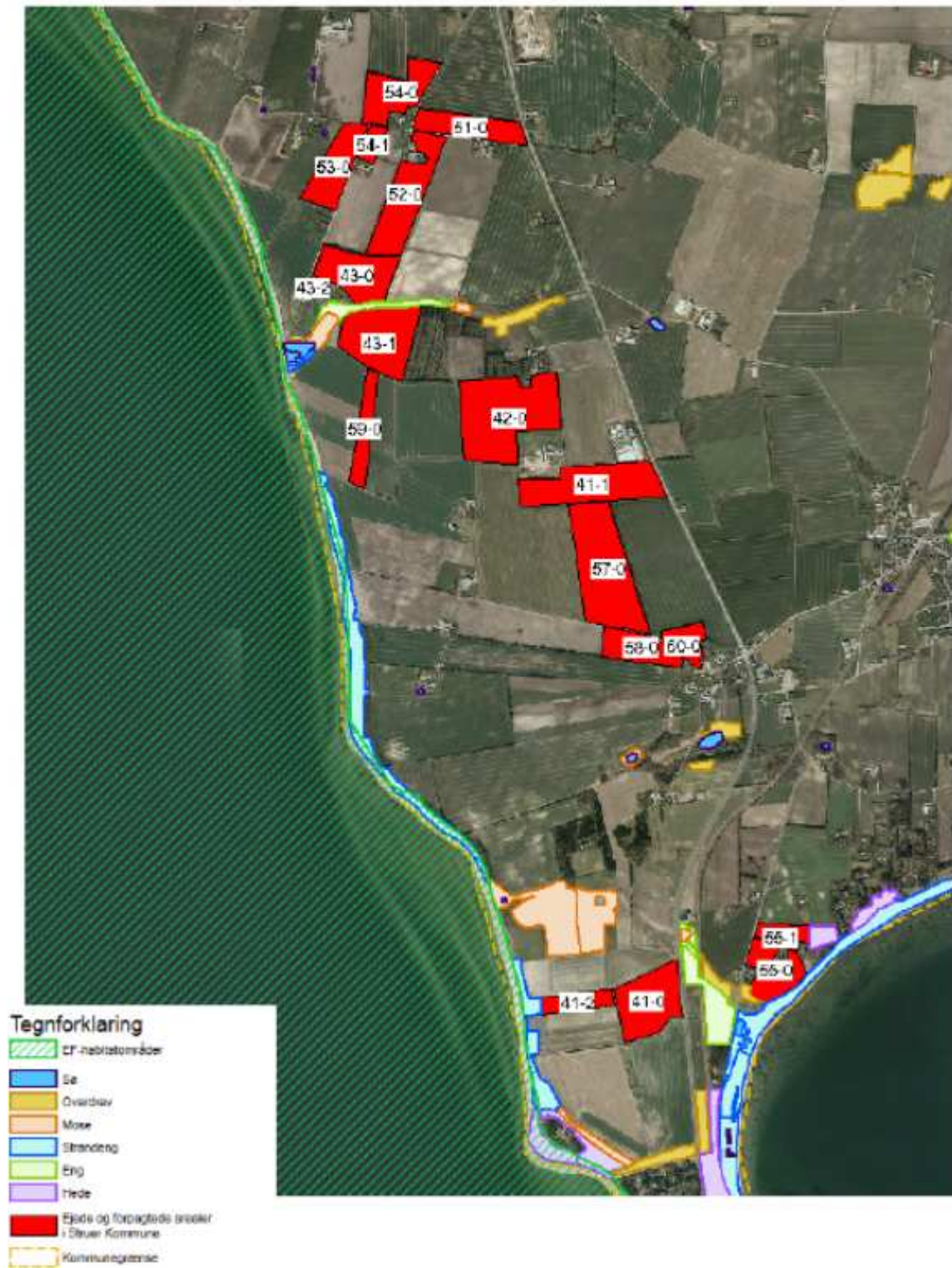
Bilag 1. Arealer beliggende i Struer Kommune

Bilag 2 Udbringningsarealerne og beskyttet natur

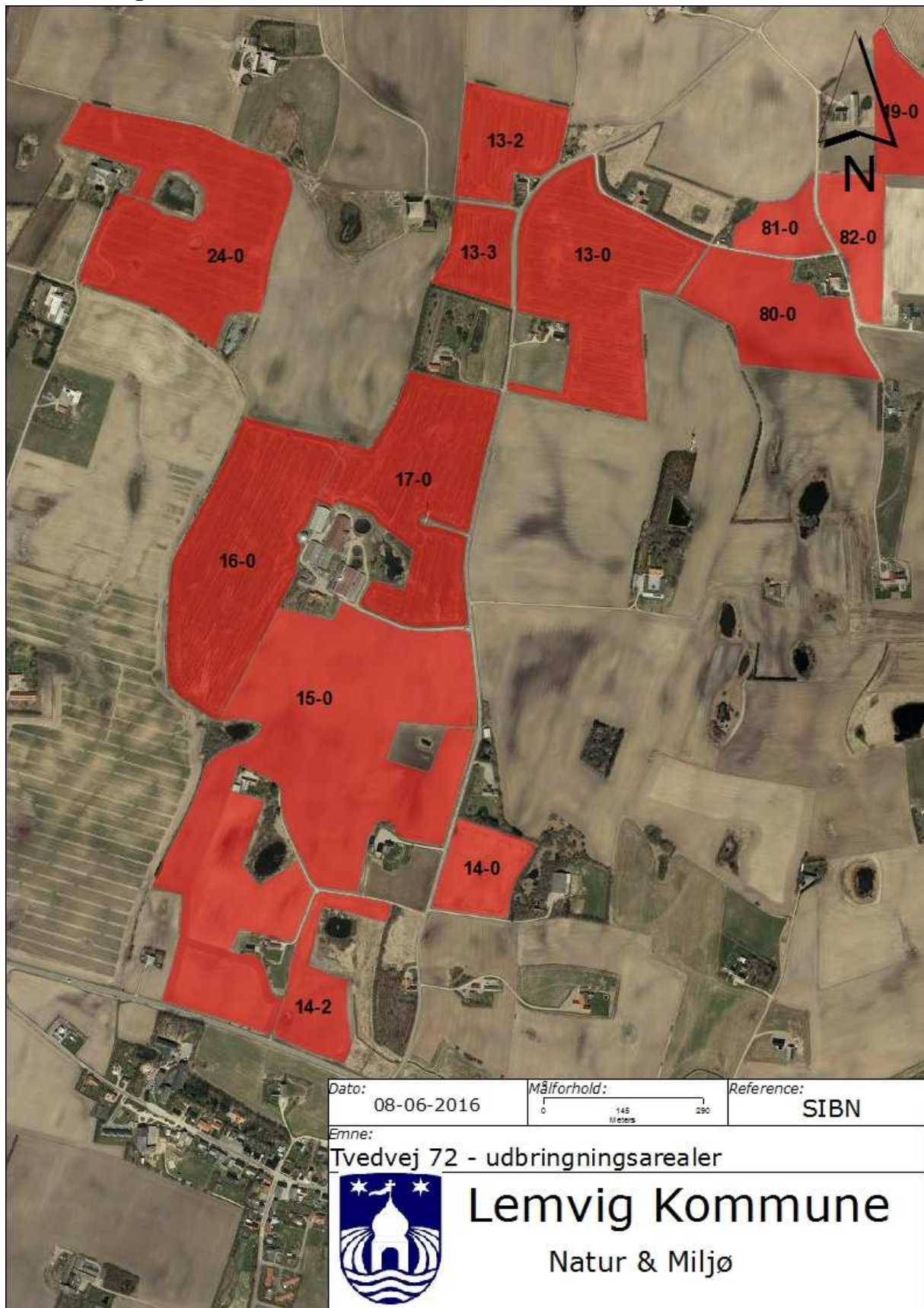

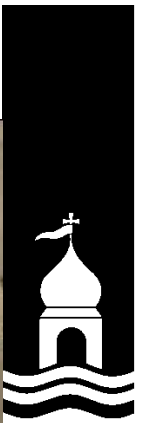
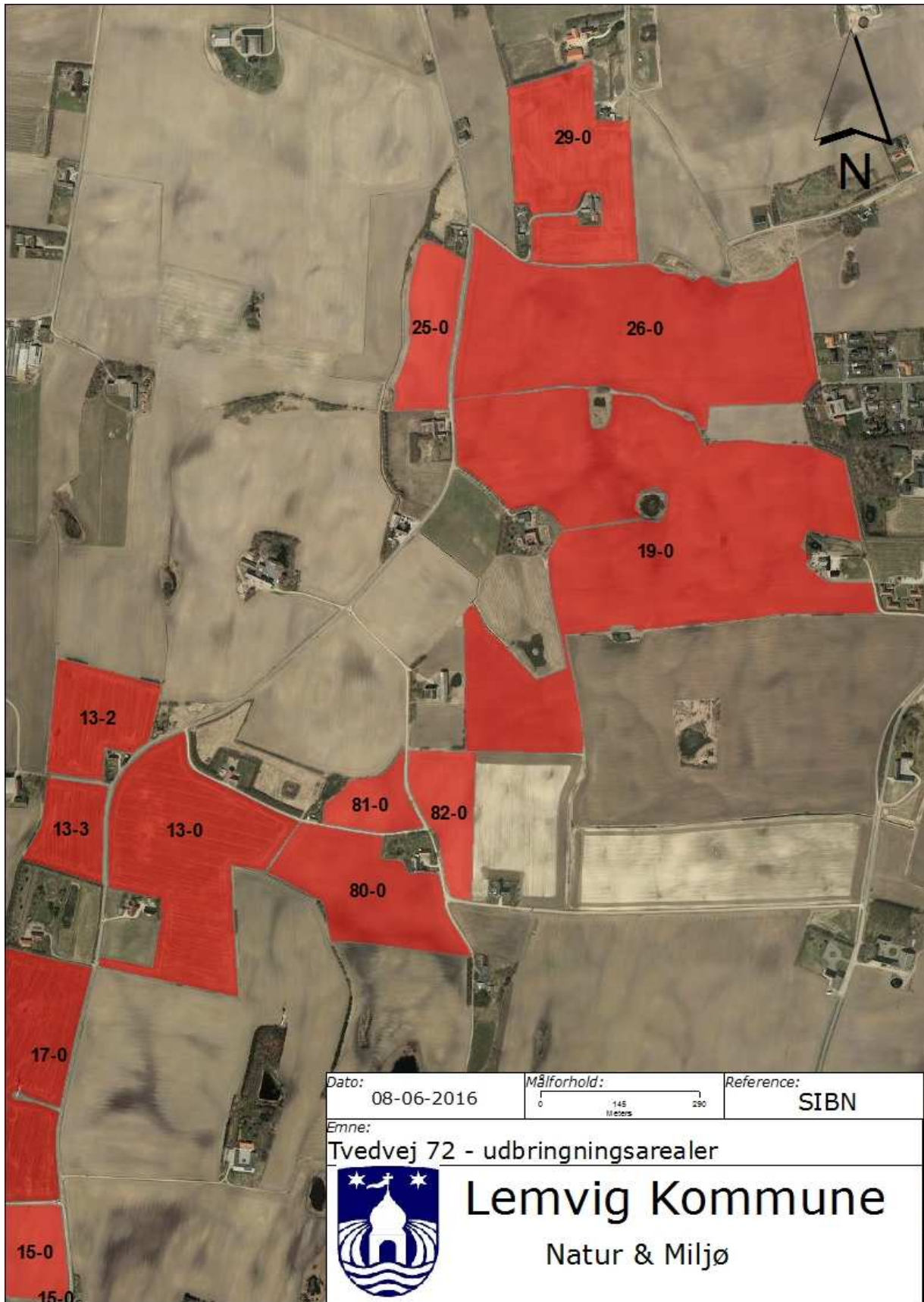
Bilag 3 Udbringingsarealerne og grundvand

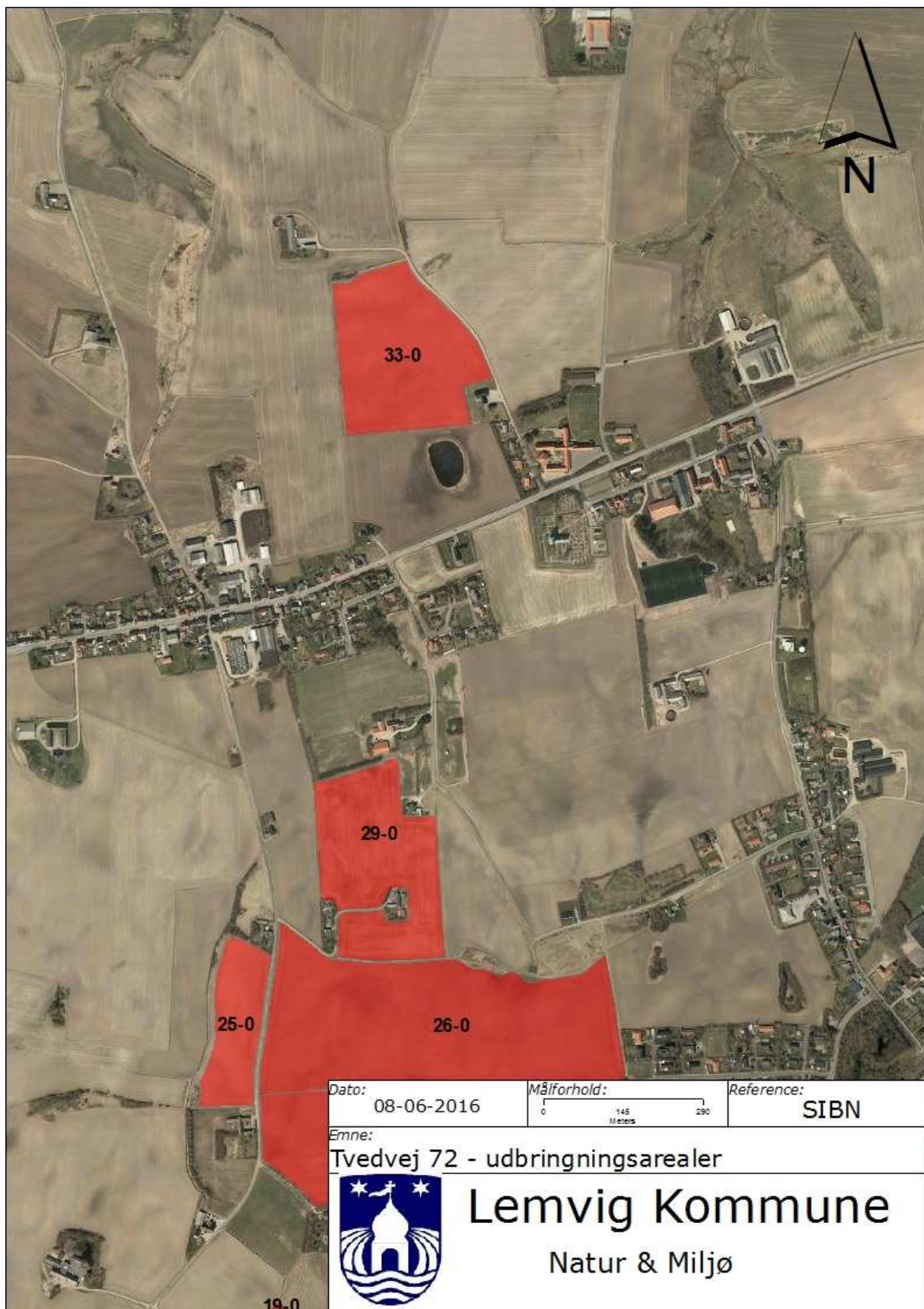

Bilag 13

Dato: 08-06-2016	Målforshold: 0 145 290 Meters	Reference: SIBN
---------------------	-------------------------------------	--------------------

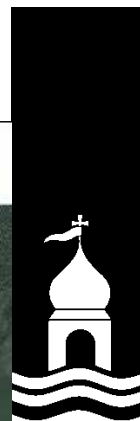
Emne:
Tvedvej 72 - udbringningsarealer

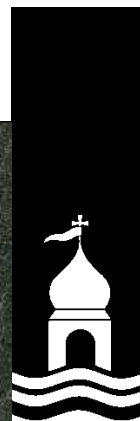
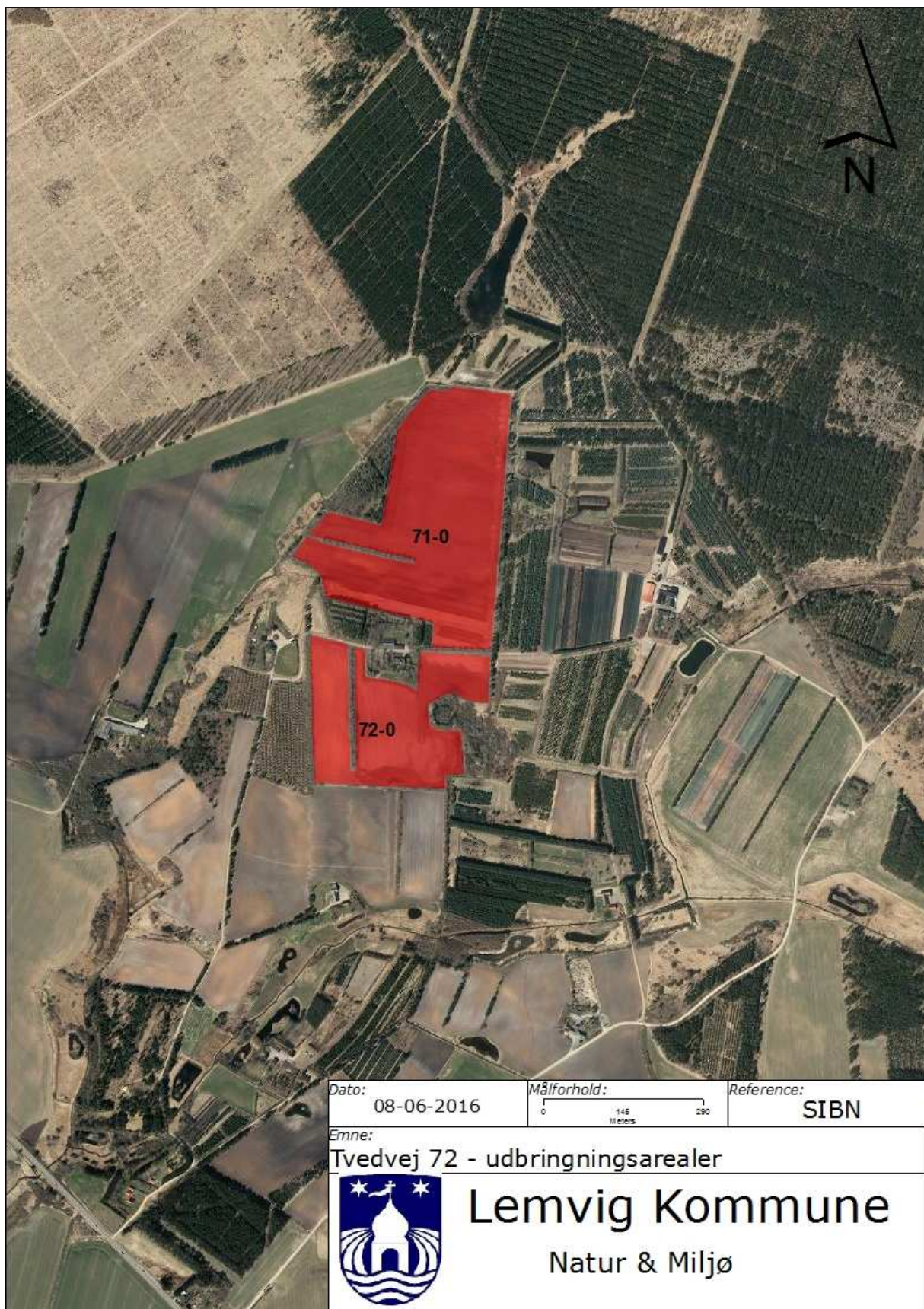
Lemvig Kommune

Natur & Miljø

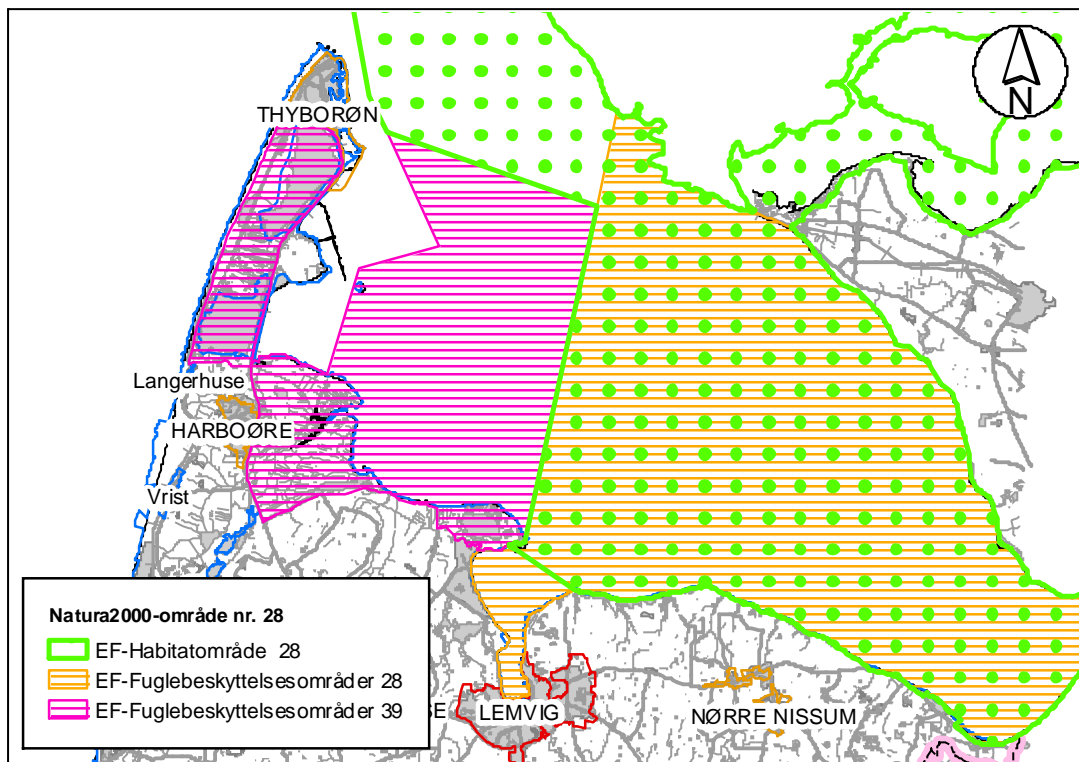

Bilag 14**Natura 2000 område nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø**

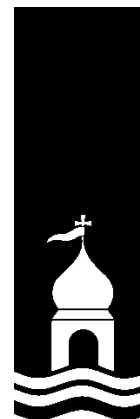
Natura-2000 område nr. 28 omfatter i alt 0933.165 ha hav og landarealer og udgøres af 4 EF-fuglebeskyttelsesområder (F23, F27, F28 og F39) samt 1 EF-habitatområde (H28).

Figur 1: Natura 2000 område nr. 28

Området består af flere store marine delområder bl.a. Nissum Bredning, og består af lavvandede grunde mod vest, samt Limfjordens dybeste område Oddesund mod øst. Midt i området ligger den beskyttede og lavvandede Skibsted Fjord, og længst mod nordøst ligger det vidt forgrenede farvand omkring Agerø. Længst mod vest ligger på Agger og Harboøre Tange en række kystlaguner, som er meget vigtige levesteder for fugle. Strandenge, strandvolde og strandoverdrev dominerer den terrestriske del af området. Langs skræntfoden og i Dover Kil området findes de fleste af områdets værdifulde kildevæld og rigkær, mens områdets klittyper findes på Agger Tange.

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af stor betydning. Således forekommer en meget stor del af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige levesteder for de truede fuglearter alm. ryle og brushane. Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med åle-

græs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for lysbuget knortegås. Lagunesøerne på Agger og Harbøre tange er vigtige ynglepladser for især alm. ryle, brushane, klyde og hav- og dværgterne. Tangerne huser desuden væsentlige trækbestande af flere fuglearter. Dertil kommer, at flere af Natura 2000-områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter. Dover Kil området er unikt i kraft af sine store sammenhængende, men heterogene arealer med habitatnatur. Blandt Kilens vigtigste naturtyper er de store miks-forekomster af kildevæld og rigkær, der rummer flere naturperler med meget varieret flora karakteristisk for naturtyperne. Gul stenbræk, blank seglmos og piberensermos er arter som er eller har været kendt fra området og som på landsplan er meget sjældne. Odder er i dag vidt udbredt i området. Den vestlige del af Nissum Bredning er mindre sårbart Natura 2000 område, mens den østlige del – habitatområdet – er meget sårbart.

EF-habitatområde H28

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H28:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H28			
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	* Klithede (2140)	
	Vadeflade (1140)	Havtomklit (2160)	
	* Lagune (1150)	Gråsklit (2170)	
	Bugt (1160)	Klitlavning (2190)	
	Rev (1170)	Næringsrig sø (3150)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Vandløb (3260)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Tør hede (4030)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Kalkoverdrev (6210)	
	Strandeng (1330)	* Surt overdrev (6230)	
	Førklit (2110)	Hængesæk (7140)	
	Hvid klit (2120)	* Kildevæld (7220)	
	* Grå/grøn klit (2130)	Rigkær (7230)	
	Arter:	Stavsild (1103)	Spættet sæl (1365)
		Stor vandsalamander (1166)	Blank seglmos (1393)
		Odder (1355)	Gul stenbræk (1528)

De særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*). Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 28 (Nissum Bredning)

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

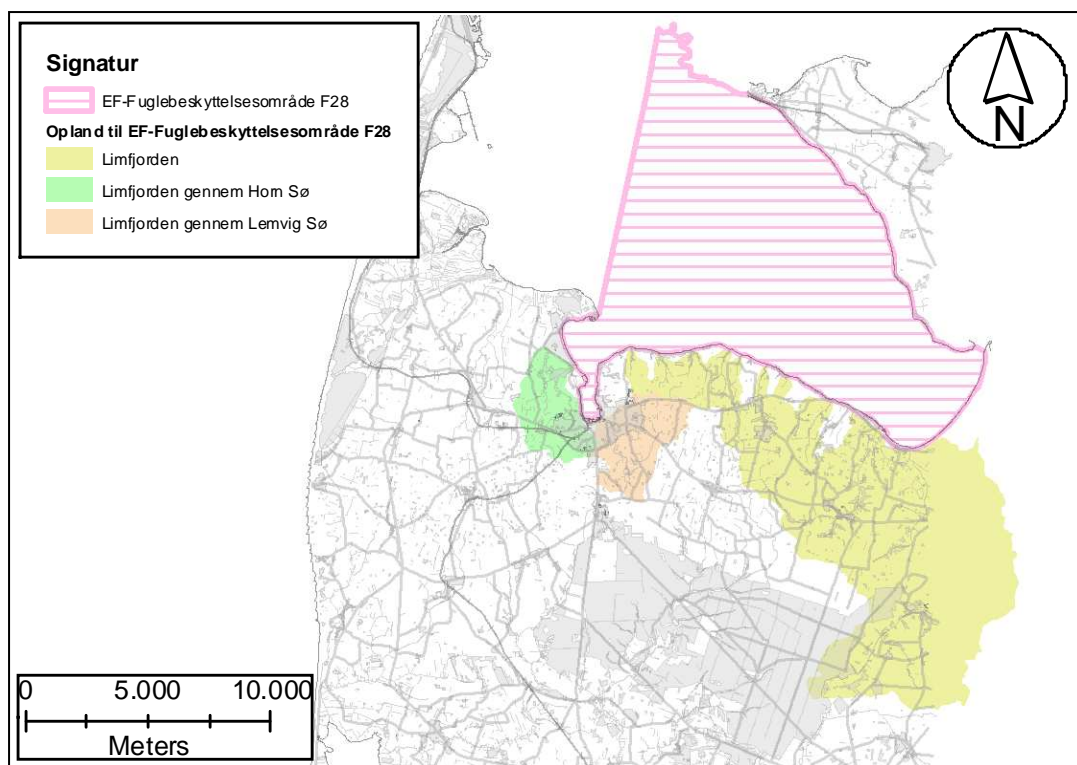
1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F28 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F28		
Fugle:	Hinand (T)	Toppet skallesluger (T)

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Figur 2: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 39 (Harbøre Tange, Plet Enge og Gjeller sø)

Udpegningsarterne for F39 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 39F	
Fugle:	
Sangsvane (T)	Almindelig ryle (Y)
Kortnæbbet gås (T)	Brushane (Y)
Brangås (T)	Fjordterne (Y)
Lysbuget knortegås (T)	Dværgterne (Y)
Klyde (Y/T)	Mosehornugle (Y)
Hvidbrystet præstekrave (Y)	

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Trusler for område nr. 28 (habitat og fuglebeskyttelsesområder)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Hele Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Eutrofiering af vandområder, bl.a. lagunesøerne på Agger Tange, er af samme årsag en trussel for om-

rådets rastende ænder, hvinand, pibeand, krikand og spidsand.

På det terrestriske plan er en række naturarealer samt mulige levesteder for gul stenbræk og blank seglmos truet af randpåvirkning med næringsstofbelastning fra tilstødende dyrkede arealer samt af næringsstofbelastning fra luften. Den luftbårne kvælstofdeposition alene overskrider den nedre tålegrænse⁸ (10 kg N/ha/år) for størstedelen af naturtyperne og arterne.

- Pesticider og gifte i form af en række miljøfarlige stoffer udgør en trussel for både de marine og terrestriske naturarealer og arter.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og arter. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer er især en stor trussel for de ynglende vadefugle alm. ryle, klyde og brushane, men tilgroning er også en trussel mod mange trækfugle, fordi fourageringsmulighederne forringes. Tilgroning er ofte et resultat af eutrofiering.
- U hensigtsmæssig hydrologi. U hensigtsmæssig slusepraksis, dræning og grøftning er skyld i form udtørring og ustabil vandstand på de våde naturtyper. Udtørring er en trussel mod naturtypen samt mod fuglenes fourageringsarealer og redepladser.
Især for de ynglende vadefugle klyde, alm. ryle og brushane er periodiske problemer med for lav og for ustabil vandstand på engarealer og lagunesøer en trussel, da det fører til udtørring af fuglenes fourageringsarealer og redepladser. For de trækkende fugle krikand, spidsand og pibeand kan ændret vandstand i fourageringsområderne ligeledes være problematisk, idet deres fødegrundlag herved påvirkes.
- Hindring af landskabsdynamik som følge af anlæg ved Agger Tange er en trussel mod forklit og hvid klit i området, idet naturtypernes naturlige dynamik påvirkes.
- Invasive arter, der udkonkurrerer den naturlige vegetation både på de marine og terrestriske (især bjerg- og klitfyrs samt rynket rose) naturtyper.
- Forstyrrelser af fugleliv. Især terner og vadefugle generes i yngleperioden af rekreative aktiviteter og løse hunde.
- Prædation på ynglesteder fra bl.a. ræve, rotter, krager, store måger og mink udgør en alvorlig trussel mod især de jordrugende vadefugle og terner, idet prædatorerne æder fuglenes æg og unger.
Jagt er en trussel for især områdets rastende ænder, pibeand, spidsand, krikand og for kortnæbbet gås og lysbuget knortegås.
Fiskeri i alle former er en trussel for de marine naturtyper og arter.

⁸ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

Målsætning

Det overordnede mål for Natura 2000-området er, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus.

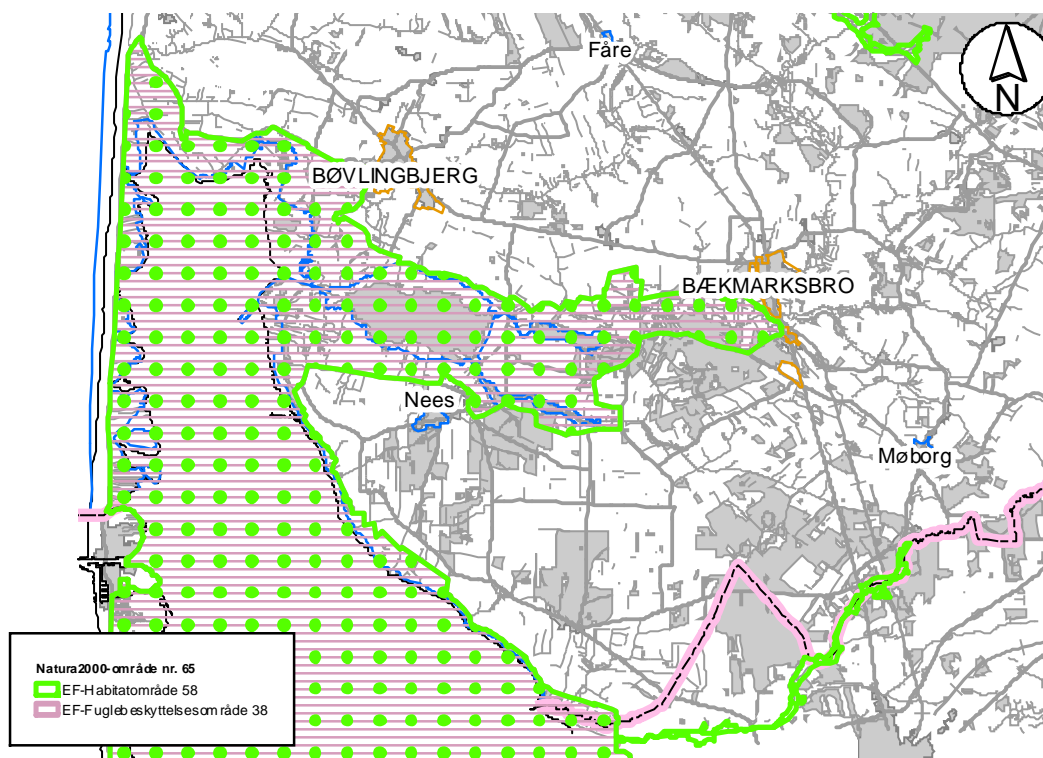
Målet er, at områdets hav- og kystnatur udgør et stort, sammenhængende naturområde med vægt på dynamisk kystudvikling og reetablering af de hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten, med velegnede, udbredte yngle- og rasteområder for hav- og kystfugle samt havpattedyr. De i området arealmæssigt dominerende marine naturtyper samt søer og laguner sikres. De i biogeografisk henseende vidstrakte strandenge sikres ligeledes.

Fuglebeskyttelsesområderne sikres som vigtige, velegnede levesteder for ansvarsarter samt for truede eller sjældne ynglefugle. Kystskrænterne med fine overdrev og klitter sikres. Døverkil sikres som karakteristisk landskabselement i området med meget fine kildevæld og rigkær.

Beskrivelse af Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Natura 2000 område nr. 65

Nissum Fjord ligger som en lavvandet brakvandslagune bag den smalle klittange, Bøvling Klit. Fjorden er opdelt i tre bassiner, Ydre Fjorde (Yder Fjord og Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog, der afviger i økologiske kår og biologi. Ved Torsminde har Nissum Fjord forbindelse til Nordsøen via en sluse. Området nord for Torsminde fremtræder i dag som en mosaik af saltpåvirkede eller ferske græsningsarealer, høslætarealer samt ubenyttede områder, der henligger med højt græs, rørskov eller strandrørsump. Langs fjordens nord- og østside findes rørsump og strandrørsump i varierende bredde hvor især tagrør og strandkogleaks indgår. Indfjorden og Felsted Kog er omgivet af udstrakte rørskove. Fjanne Grønne, syd for Torsminde, består af strandeng, strandrørsump og strandoverdrev. Området indeholder også mindre partier med klitnatur øst for Torsmindevejen hvor vejen gennemskærer nogle af de østligste klittunger af Bøvling Klit. Mere klitnatur findes forskellige steder mellem Nørre Fjand og Felsted Odde samt på Fjandø i forbindelse med gamle strandvoldsdannelser. Ved Nørre Fjand ligger også et mindre hedeareal med både våd og tør hede. Syd for Bøvlingbjerg ligger fire søer, Indfjorden, Tangsø, Byn og Søndersund, omgivet af ferske enge og rørsump. De fire søer huser i danske sammenhænge en meget artsrig undervandsflora.

Området ved Nissum Fjord er udpeget for at beskytte naturværdier hvor de væsentligste er selve lagunen, de omgivende strandenge og områdets forskellige søtyper. Endvidere er formålet at beskytte levesteder for en lang række arter, hvor de truede arter plettet rørvagtel, almindelig ryle, brushane, splitterne, dværgterne og vandranke er de vigtigste.

Hertil rummer området en række forskellige naturtyper med mere begrænset udbredelse, f. eks klitnaturtyper, vandløb, overdrev og skovnatur. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en lang række af yngle- og trækfugle.

Nissum Bredning er sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58. Det foranstillede tal er artens/typens internationale nummer og de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*):

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1831 Vandranke (*Lurionium natans*)
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Rigkær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

(artikel 4, stk. 1)

Rørdrum, Ynglefugl

Pibesvane, Trækfugl

Sangsvane, Trækfugl

Bramgås, Trækfugl

Rørhøg, Ynglefugl

Plettet rørvagtel, Ynglefugl

Klyde, Yngle- og trækfugl

Hvidbrystet præstekrave, Ynglefugl

Pomeransfugl, Trækfugl

Engryle, Ynglefugl

Brushane, Ynglefugl
Lille kobbersneppe, Trækfugl
Splitterne, Ynglefugl
Fjordterne, Ynglefugl
Havterne, Ynglefugl
Dværgterne, Ynglefugl

(artikel 4, stk. 2)

Knopsvane, Trækfugl
Kortnæbbet gås, Trækfugl
Lysbuget knortegås, Trækfugl
Pibeand, Trækfugl
Krikand, Trækfugl
Spidsand, Trækfugl
Toppet skallesluger, Trækfugl
Stor skallesluger, Trækfugl

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor Storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960'erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.
- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Salt-

holdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne. Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.

- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse⁹ (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visse-indlandsklit, græs-indlandsklit, tør hede og elle-askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sø naturtyper: søbred med småarter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).
- Uhensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

Målsætning

Den store kystlagune Nissum Fjord og de omgivende strandenge karakteriserer i Natura 2000-området. Herudover indgår der flere større søer som vigtige landskabselementer. Nissum Fjords tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet. De marine områder bør have en under-

⁹ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetligængelige viden".

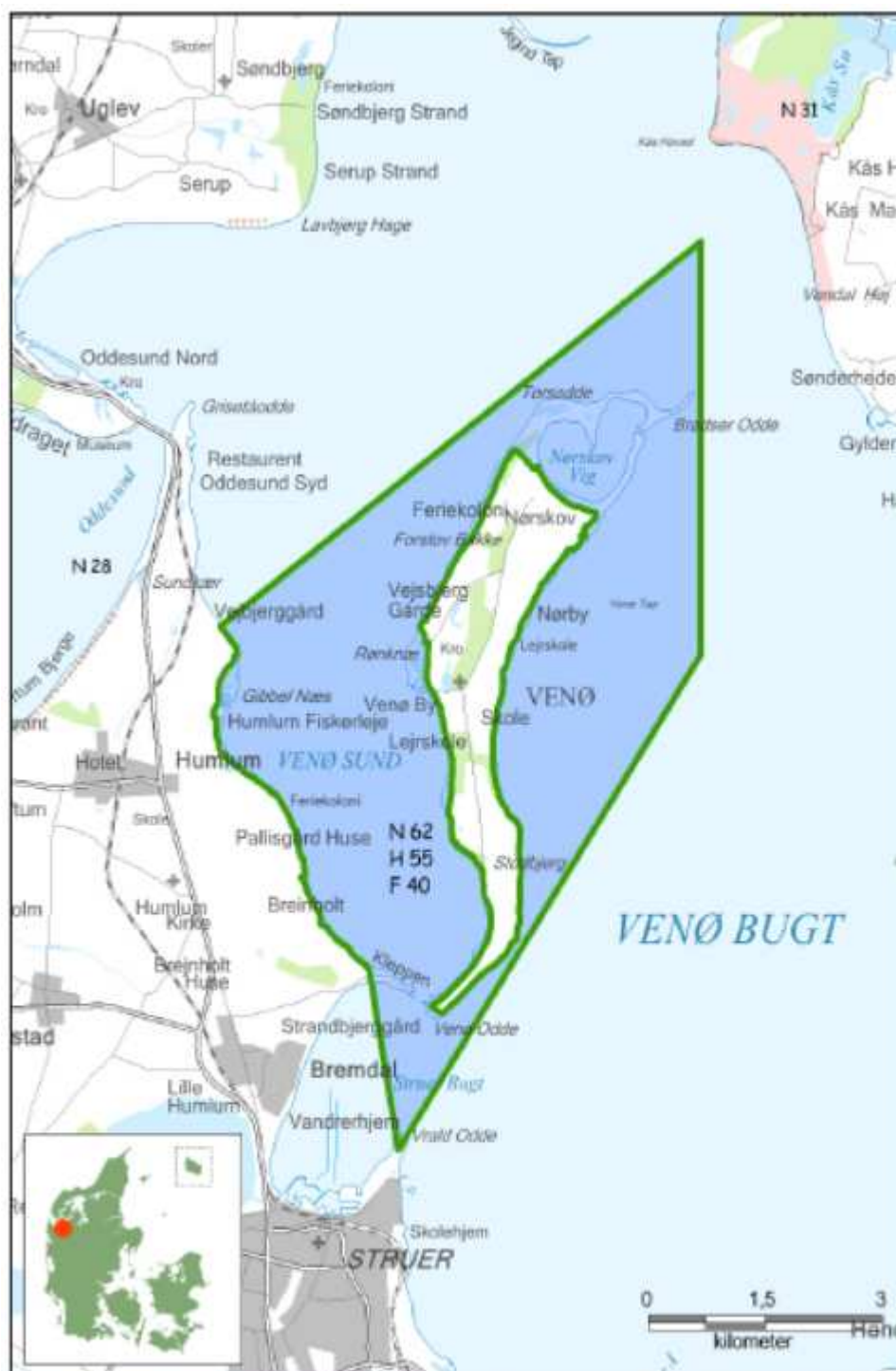
vandsvegetation med stor horisontal og dybde udbredelse, således at der er et godt fødegrundlag for områdets mange fugle. Naturtyperne omkring Nissum Fjord sikres en god til høj naturtilstand. Det gælder især strandenge som arealmæssigt udgør størsteparten af den terrestriske natur. Men også områdets mindre forekomster af artsrige sure overdrev, tørre og våde heder, klitnaturtyper og rigkær sikres en god til høj naturtilstand. Arealet af våd hede øges, og der bør hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne. I området prioriteres levesteder for den nationale ansvarsart vandranke. Ligeledes prioriteres levesteder for de nationale ansvarsarter knopsvane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, pibesvane, sangsvane og spidsand samt levestederne for de nationalt truede fuglearter alm. ryle, brushane, dværgterne, plettet rørvagtel og splitterne.

Områdets laksebestand bør sikres, således at den på sigt ikke er afhængig af udsætninger.

**Beskrivelse af Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord
(Kilde: Basisanalyse 2016-21, Naturstyrelsen)**

Natura 2000-områdets afgrænsning (sort afgrænsning). Natura 2000-området består af habitatområde H55 (grøn afgrænsning) og fuglebeskyttelsesområde F40 (blå farve). Andre Natura 2000-områder er vist med sort afgrænsning og N-nr.

Natura 2000-området har et areal på 2.926 ha, hvoraf de marine områder udgør ca. 95 %. Knap 2 ha af landarealet er offentligt ejet. Området afgrænses som vist på kortet ovenfor. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H55 og Fuglebeskyt-

telsesområde nr. F40. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figuren er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Venø er 8 km lang, op til 1,5 km bred og beliggende umiddelbart nord for Struer i den sydvestlige del af Limfjorden. I Natura 2000-området indgår hovedsageligt marine områder samt strandenge og klitnaturtyper ved Humlum og langs Venøs vestkyst, mens langt hovedparten af selve Venø ikke er inddraget i området. Strandengene er bedst udviklet i området omkring den lavvandede Nørskov Vig, der er beliggende på Venøs nordspids. Natura 2000-området rummer endvidere mindre forekomster af heder og overdrev på kystskrænterne af Venø.

Habitatområdet er sammenfaldende med fuglebeskyttelsesområdet. Dette er udpeget af hensyn til ynglefuglene klyde og dværgterne, der primært findes i området ved Nørskov Vig, samt lysbuget knortegås, der ofte fouragerer på strandengene for- og efterår.

Der er to relevante fredninger inden for habitatområdet. Vejsbjergfredningen omfatter tre arealer på i alt 4,4 ha hvoraf 1,5 ha ligger inden for Natura 2000-området. Deklarationen sikrer fredningsarealets naturtilstand. En fredning af Kleppen, hvorfra der er færgeforbindelse til Venø, sikrer offentligheden adgang til arealet.

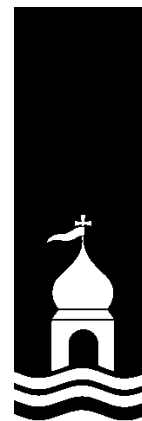
Natura 2000-området ligger i Struer Kommune og indenfor vanddistrikt Jylland og Fyn.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 55			
Naturtyper:	Lagune* (1150)		Bugt (1160)
	Rev (1170)		Strandvold med enårige planter (1210) NY
	Strandvold med flerårige planter (1220)	NY	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)		Forklit (2110) NY
	Grå/grøn klit (2130)	NY	Klithede* (2140)
	Tør hede (4030)		Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)		
Arter:	Stavsild (1103)		Spættet sæl (1365)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 40			
Fugle:	lysbuget knortegås (T)		hvinand (T)
	toppet skallesluger (T)		klyde (Y)
	dværgterne (Y)		

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: T = trækfugl, Y = ynglefugl. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med 'NY'. Stor skallesluger er udgået af udpegningsgrundlaget.

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de store, sammenhængende strandensarealer, kyst- og havnaturtyper samt de tilknyttede yngle- og trækfugle.

Stavsild er i forbindelse med det nationale overvågningsprogram i perioden 2004-2012 ikke registreret inden for området. Det er derfor på nuværende tidspunkt ikke muligt at beskrive artens forekomst og bestandsudvikling.

Natura 2000-området består af et habitatområde (H55) og et fuglebeskyttelsesområde (F40). Mål og indsats for udpegningsgrundlaget for hhv. habitat- og fuglebeskyttelsesområdet gælder kun for arealer inden for den pågældende udpegning.

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper og arters levesteder: Strandeng samt dværgterne, klyde og lysbuget knortegås. Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram er væsentlige elementer i beskyttelsen af disse og af en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Området udgøres i vid udstrækning af marine naturtyper omkring Venø, samt landarealer primært omkring Nørskov Vig i øens nordende, hvor de kystnære arealer fungerer som yngleplads for bl.a. klyde samt raste- og fourageringsplads for bl.a. lysbuget knortegås.

Natura 2000-området ligger i Struer Kommune og indenfor vanddistrikt Jylland og Fyn.

Målsætning

Det overordnede mål for Natura 2000-området er at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus. Målet er, at området udgør et stort sammenhængende naturområde med fjorden, vådområderne og kystskrænterne som vidstrakte og sammenhængende forekomster, der rummer velegnede levesteder for områdets kystfugle. De terrestriske naturtyper kalk- og surt overdrev sikres en god-høj naturtilstand og så vidt muligt skabes der sammenhæng mellem forekomsterne. Sikring af levestederne for lysbuget knortegås (national ansvarsart) og dværgterne (national truet art) prioriteres højt. Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Naturtyper og arter skal på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres naturtilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.
- De kortlagte levesteder for arterne klyde og dværgterne inden for Natura 2000-området bringes til eller fastholdes i tilstandsklasse I eller II. Levestedernes geografiske placering fremgår af basisanalysen for området.

Natura 2000-området, skal bidrage til at sikre levesteder for en levedygtig bestand på nationalt og/eller internationalt niveau. Tilstanden og det samlede areal af levestederne for arterne lysbuget knortegås, hvinand og toppet skallesluger som trækfugle i området sikres eller øges, således at der findes egnede raste- og fødesøgningssteder for arterne. Afgørelser i forbindelse med konsekvensvurderinger baseres på en konkret vurdering.

Modstridende naturinteresser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Der vurderes ikke at være modstridende interesser mellem de enkelte dele af udpegningsgrundlaget i dette Natura 2000-område.

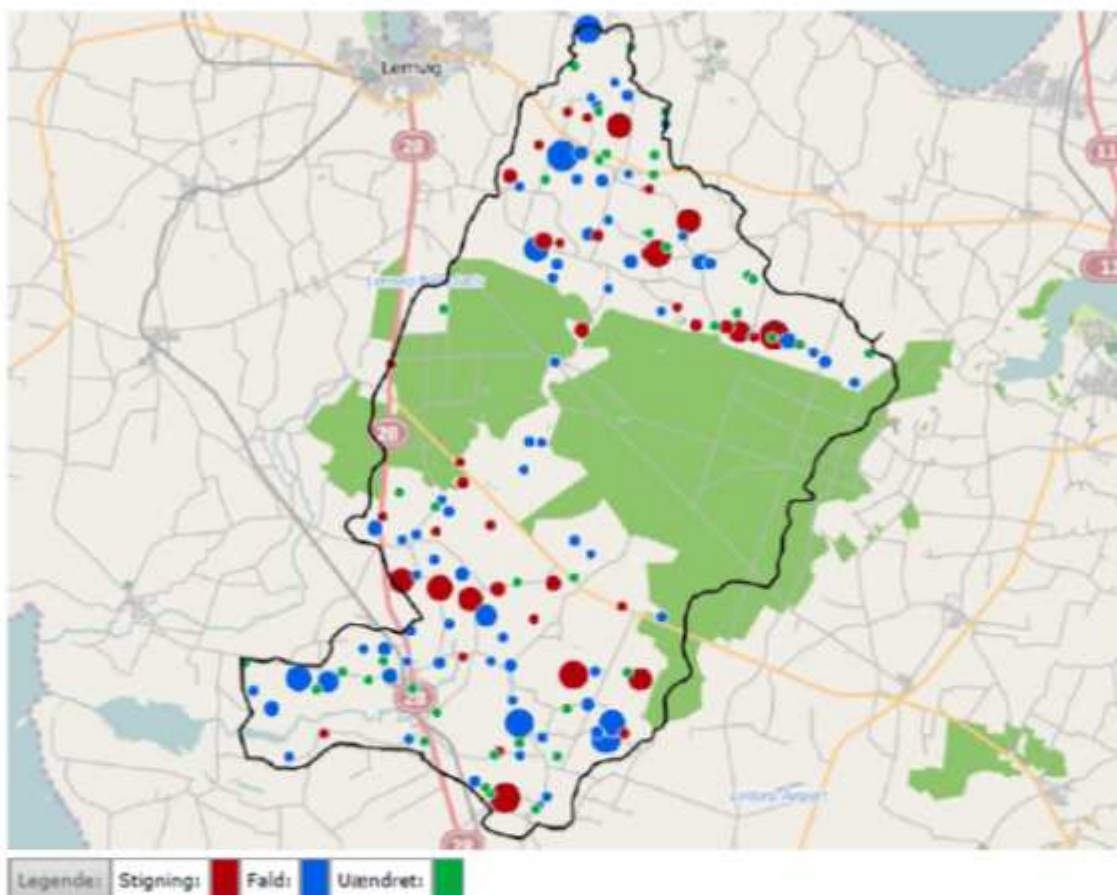
Bilag 15a

Rapport: Udvikling af husdyrtæthed, år: 2007-2015, Område: Opl. Tang Sø

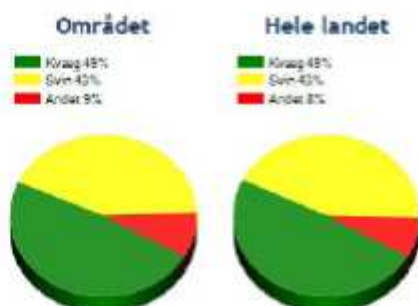
ConTerra ApS

Opgørelser på baggrund af CHR-registreringer

De i rapporten medtagne resultater beregnes på baggrund af CHR-registreringer for alle produktionssteder beliggende indenfor det af brugeren valgte område. Grunddata bag rapporten, omregninger fra CHR-oplysninger til antal dyrenheder (DE) og beregninger over udviklingen er identiske med kort på kystoplandsniveau, som stilles til rådighed fra Miljøstyrelsen (www.lordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm). De enkelte dyrearter omregnes fra registreringer i CHR til DE under anvendelse af omregningsfaktorer, som tager højde for en glidende udvikling i antal dyr/DE. En given ændring i omregningsfaktoren vil dermed "glattes" i perioden mellem normtalsfastsættelserne.

Total:

Tabelforklaring. Husdyrhold i det valgte område og for den valgte periode. Opgørelsen viser antal DE for de enkelte husdyrarter opgjort pr. år. Udvikling i antal DE opgjort for dyrearten og DE-total i % beregnes ud fra data for start- hhv. slutåret.

År	Kvæg DE	Svin DE	Andet			Total DE
			Fjer DE	Pels DE	Øvrige DE	
2007	3268	3110	226	275	28	6907
2008	3412	3229	250	281	24	7196
2009	3857	3163	144	279	19	7462
2010	3662	3147	148	366	19	7342
2011	3651	2811	148	417	16	7043
2012	3878	3498	148	437	17	7978
2013	3981	3597	148	513	17	8256
2014	3778	3490	124	509	16	7917
2015	3957	3481	124	575	14	8151
+/- %	21,1%	11,9%	-45,1%	109,1%	-50%	18%

Beregningsresultater

Udvikling i husdyrhold er vist i liniediagrammet til venstre og status for fordelingen husdyrarterne imellem i lagkagediagrammet ovenfor. For overskuelighedens skyld er værdier for fjerkræ, pelsdyr og øvrige her slået sammen til gruppen "Andet". Fordelingen i antal DE grupperne i mellem (data for slutåret) er vist for det valgte område og kan sammenholdes med lagkagediagrammet for tilsvarende landsdækkende fordeling.

Beregnings sikkerheden for de enkelte dyrarter er forskellig. Angivelser for kvæg er meget sikre, medens registreringer for svin underlægges antagelser om f.eks. slagtevægt. Registreringer for pelsdyr og fjerkræ er underlagt endnu større usikkerheder. Sikkerheden i opgørelser baseret på CHR-data har været diskuteret og i vejledninger findes anvisninger på tolkning af disse. I områder hvor de sikre registreringer fra kvæghold udgør en markant højere andel af husdyrbestanden end gennemsnittet og hvor udviklingen er entydig i henhold til liniediagrammet, vil usikkerheden være mindst.

Outliers:

Tabellbeskrivelse. I tabellen vises alle husdyrhold som opfylder følgende kriterier: Stigningen/fald i antal DE er større end 10 DE og udgør mere end den for oplandet gældende afskæringsværdi vist i tabellen til venstre. Stigning i antal DE vises med rød skriftfarve og fald i antal DE vises med blå skriftfarve. "Type" = husdyrhold i slutåret.

CHR Nr.	Type	DE Første år	DE Sidste år	% stigning/fald
58281	Kvæg	302	644	13,5%
54985	Kvæg	287	773	19,1%
17894	Fjer	226	124	7,9%
54726	Kvæg	216	477	10,3%
58245	Kvæg	171	0	13,2%
54738	Svin	0	538	21,2%

Kontrol for "outliers"

Den beregnede udvikling i antal DE vil umiddelbart være afhængig af det valgte områdets størrelse og dermed antallet af observationer. Fejl i indberetninger for enkelte produktionssteder kan have afgørende indflydelse på resultatet for mindre områder. I ekstreme tilfælde også for store områder. For at kunne vurdere om sådanne fejl (outliers) kan have betydning for det valgte område, gives der i tabellen en oversigt over produktionssteder med betydelig indflydelse på beregningsresultatet. Udvælgelsen af "outliers" vil være afhængig af det totale antal DE i oplandet og dermed være koblet til oplandets størrelse. I de mindste områder skal udviklingen på produktionsstedet i den valgte periode således udgøre mere en 15% af den totale stigning hhv. fald i antal DE. I de største områder vil produktionssteder som udgør mere end 2,5% af det totale fald/stigning i DE blive opført. Oversigt:

Kriterier for identifikation af outliers

Antal DE i oplandet i slutåret	Stedets andel i den totale stigning/fald i %
< 2000	15
2000 - 5000	10
5000 - 25000	7,5
25000 - 75000	5
>75000	2,5

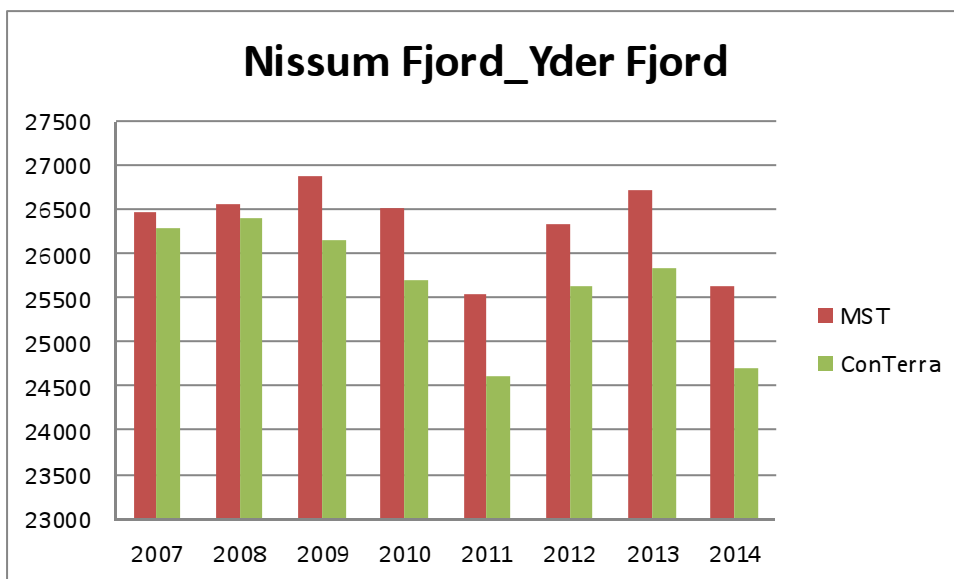
Flere oplysninger over udviklingen i husdyrhold for de i tabellen viste produktionssteder vil kunne tilgås ved opslag i CTzoom eller ved kontrol med kommunens egne registreringer. Såfremt udviklingen for de berørte produktionssteder bliver verificeret/rettet, vil DE-udviklingen i selv små områder kunne beskrives med en langt større sikkerhed.

Bilag 15b

Udvikling i DE i kystvandsoplandet Nissum Fjord (Yder Fjord)
2007-2014, data fra hhv. Miljøstyrelsen (MST) og ConTerra:

Udviklingen i Tangsø-oplandet 2007-2015 fremgår af bilag 6a.

Grundlag for databehandling:

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning:

Der skal dog henvises til, at i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE..

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

Fremgangsmåde:

Alle økologiske bedrifter i postnummer 7620, 7650 og 7660 er søgt frem via CHR. Bedrifter i Tangsø-oplandet er herefter identificeret, og udviklingen i DE 2007-2015 på den enkelte økologiske bedrift er registreret.

Alle konventionelle husdyrhold med miljøtilladelse eller miljøgodkendelse i Tangsø-oplandet er identificeret. Det er herefter vurderet, om den enkelte tilladelse/godkendelse indeholder vilkår, som medfører, at udvaskningen er under planteavlsniveau. Dette er gjort via de enkelte sagers ansøgning i det digitale ansøgningsystem på husdyrgodkendelse.dk. Herefter er det vurderet, om ejendomme med tilladelser/godkendelser med udvaskning under planteavlsniveau har taget den pågældende tilladelse/godkendelse i brug. Er dette tilfældet, er det følgende kontrolleret, om tilladelsens/godkendelsens vilkår mht. nitratudvaskning er overholdt.

Summen af DE på konventionelle bedrifter med en konstateret udvaskning under planteavlsniveau og udviklingen i DE på økologiske bedrifter fratrækkes antal DE i 2015.

Supplerende vurdering:

Der ligger to dambrug i Tangsø-oplandet, Møborg Dambrug ApS (Model 1) og Øster Ørts Dambrug (Traditionel). Et tredje, Vilhelmsborg Dambrug er på vej til nedlæggelse.

Alle tre dambrug var i drift i 2007.

Om Møborg Dambrug ApS fremgår det af dambrugets miljøgodkendelse fra 2009: *Der vil efter ombygning være en markant reduceret udledning af BI₅ til Damhus Å, en som minimum neutral udledning af kvælstof og en formindsket udledning af fosfor til Nissum Fjord.* Ved tilsyn på dambruget i 2013 blev det konstateret, at der ikke kræves indsats fra dambruget til forbedring af forholdene i åen.

Driften af Øster Ørts er pt uændret i forhold til 2007. Dambruget har pt en ansøgning om miljøgodkendelse til behandling hos Lemvig Kommune. Godkendelsen forventes at medføre reducere eller som minimum uændrede udledninger af næringsstoffer til vandmiljøet.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til øvrige kilder til næringsstofbelastning af Tangsø-oplandet, som er forøgede i perioden 2007 til 2015.

Resultat og konklusion:

Husdyrtrykket i Tangsø-oplandet er stigende med 1.244 DE fra 2007 til 2015. Der er i denne periode identificeret en udvidelse af økologiske besætninger på 517 DE inden for oplandet, samt

godkendelse og ibrugtagen af 870 DE til en drift, som indebærer en nitratudvaskning, som er lavere end planteavlssædskiftet. I alt 1.387 DE, som ikke indebærer en udvaskning, som overstiger planteavlsniveauet.

Det konkluderes heraf, at husdyrtrykket indtil næste opdatering af husdyrtrykket kan betragtes som faldende i Tangsø-oplandet.

Bilag 16

Dette bilag indeholder relevante vilkår fra miljøgodkendelse af 16. juni 2008.

Bemærk, at ikke alle vilkår fra miljøgodkendelsen fremgår herunder. En række vilkår er udeladt, da de enten er forældede på grund af nye vilkår i denne tillægsgodkendelse eller fordi vilkår ikke skærper den nuværende generelle lovgivning for erhvervs-mæssigt husdyrbrug.

3.2 Produktion

7. Fluer

Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der iværksættes fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

8. Affald

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Erhvervsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Lemvig Kommunes affaldsregulativ.

Brændbart affald skal opsamles i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Farligt affald, herunder spraydåser, olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tromler eller anden egnet beholder, der er placeret indendørs, på tæt underlag, uden mulighed for tilledning til afløb ved uheld eller spild, og skal bortskaffes i henhold til Lemvig Kommunes affaldsregulativ.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. skal opbevares i en engangsplastspand, og skal bortskaffes igennem en indsamlingsordning for klinisk risikoaffald.

9. Olietanke

Der findes 2 stk. olietanke på ejendommen, en 1.800 liter olietank, den anvendes som nødforsyning til stald og stuehus, hvis halmfyret ikke kører. Tanken er fra 1968 og skal tages ud af drift senest den 31. august 2008. I laden står en olietank på 1.800 liter fra 2000 til diesel. Den står på flisegulv.

Begge olietanke er omfattet af "Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines af 14. juni 2007".

Ved etablering af nye olietanke på ejendommen, skal Lemvig Kommune informeres om dette 4 uger inden etablering.

10. Olie og kemikalier

Olieprodukter og kemikalier skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening.

Kemikalier, der er klassificeret som giftige eller meget giftige, skal opbevares i aflåst giftrum. Alle bekæmpelsesmidler skal opbevares utilgængeligt for børn og må ikke opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler samt foderstoffer.

11. Støj

Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tids-rum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time. Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

12. Hygiejne

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt, herunder skal staldventilatorer renholdes og justeres efter behov.. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

13. Påfyldningsplads for gylle

Ved påfyldning af gylle skal der anvendes faste pumpesteder, som er indrettet med fast bund og afløb til gyllesystemet, således at alt spild ved påfyldning af gyllevogne opsamles. Afløbet skal være dimensioneret således, at også større spild kan opsamles. Etablering af påfyldningspladser skal kun ske ved ejede opbevaringsanlæg, der indgår i miljøgodkendelsen.

Et andet system der yder tilsvarende sikkerhed mod spild af gylle kan anvendes, hvis ejeren dokumenterer, at systemet ikke kan give anledning til spild af gylle udenfor gyllebeholderen.

14. Overfladeafløb

Ved overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier så der kan ske forurening af vandløb via dræn.

15. Gyllepumpe

Pumper til overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn skal sikres imod uheld. Dette gøres ved at fjerne sikringer eller afbryde strømmen til pumper, når de ikke anvendes, eller på anden vis sikre, at overpumpningen ikke kan startes ved uheld eller tekniske problemer.

18. Opbevaringskapacitet

Virksomheden skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

19. Begrænsning af lugtgener

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.

20. Udspredning af gylle

Udspredning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning søges begrænset. Gyllen skal udbringes med slæbeslanger eller nedfælder.

Udbringning af flydende husdyrgødning skal, om muligt, ske på hverdage i tidsrummet 08-16, og må ikke give anledning til unødige gener ved nabobeboelser.

På sort jord og på græs skal flydende husdyrgødning nedfældes på de arealer der ligger inden for bufferzonerne af §7-naturarealer ved Remmervej 7, Nord for Humlum og på Thyholm.

21. Uheld og driftsforstyrrelser

Virksomheden skal indrettes og drives så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

22. Ved uheld

Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip, skal Lemvig Kommune straks kontaktes telefonisk. Er der behov for øjeblikkelig indsats, ringes 112.

3.3 Arealanvendelse

25. Sædskifte

Landbruget forpligter sig til at have et ekstra efterafgrødeareal på 4 % udover de lovpligtige efterafgrøder, der ligger til grund for ansøgning og beregning for udsprædningsarealer.

Sædskiftet i det enkelte år må ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre det andet sædskifte har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Sædskiftet må ikke ændres til et sædskifte med mindre fosforfraførsel.

3.4 Kontrolvilkår og egenkontrol

27. Udbringning af husdyrgødning

Der skal til enhver tid overføres tilsynsmyndigheden, kunne fremlægges sædskifte og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse.

28. Produktionsomfang

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der, hvis tilsynsmyndigheden kræver det, indsendes kopier af de relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber. Kopierne skal indsendes senest 4 uger efter, at kravet er meddelt virksomheden.

29. Støj

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år, og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.

30. Lugtprøver

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder og / eller behandling af afkastluften, således at lugten udenfor staldene formindskes.

3.5 Andre vilkår

31. Ændringer

Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles tilsynsmyndigheden. Inden etablering, udvidelse eller ændring af anlæg omfattet af Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, skal der indgives en anmeldelse til kommunalbestyrelsen jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

34.Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare udgås.

